TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL LIBRARY
OU_200160
UNIVERSAL LIBRARY

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ಹಿ. ಜಿ. ಬುರ್ಲಿಯವರು ಬರೆದ

(ಅಚ್ಚಿಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಿರುವ)

ಗ್ರಂಥಗಳು.

೧	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ.	ನಾಟಕ.
೨	ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ	,,
೩	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಂಹ.	,,
೪	ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ಕನ್ನಡಿಗ.	,,
೫	ಕರನಿರಾಕರಣೆ.	,,
೬	ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ.	ಕಾದಂಬರಿ.
೭	ಕನಕದಾಸ.	ನಾಟಕ
೮	ಬಸವೇಶ್ವರ.	,,
೯	ಸಂಬ್ಳಿಲ್ಲಾ.	ಪ್ರಹಸನ.
೧೦	ಮುದುಕು ವಿದ್ಯಾ ಹರಕು ಸಂಸಾರ(ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ)....	,,
೧೧	ಹಳ್ಳೀ ಬೀಗ್ರು.	ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ

ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ.
ಪ್ರಕಟನೆ ೧.

ಮುರುಕು ವಿದ್ಯಾ - ಹರಕು ಸಂಸಾರ

(ಪ್ರಹಸನ)

ಲೇಖಕರು:—
ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಬುರ್ಲಿ

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ] ಅಕ್ಟೋಬರ [ಬೆಲೆ ೦—೨—೦
೧೯೩೮.

ಪ್ರಕಾಶಕರು:—
ಆರ್. ಎನ್. ಜೋಶಿ.
ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ,
ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ.

Checked 1965

ಮುದ್ರಕರು:—
ಎಸ್. ಬಿ. ಕೆಂದೂರ,
ದಿ ಬಾಗಲಕೋಟ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್,
ಬಾಗಲಕೋಟೆ.

ಅರಿಕೆ.

ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ವೃಕ್ಷವು ವೈಖರಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. **ಕನ್ನಡಮ್ಮನ** ಪೂಜೆಗಾಗಿ, ವಿವಿಧ ಕಲಾಕುಸುಮಗಳು ಮಿರುಗುಗೊಂಡು ಅರಳುತ್ತಲಿವೆ. ಕರಿನಾಡ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಪೋನಿರತ ಅರ್ಚಕರು ಕಿರುಗತೆ, ಹಿರಿಗತೆ, ನಾಟ್ಯ, ನಾಟಕ, ಕಾವ್ಯ ಕಲೆಗಳ ಚಲುವಾಲೆಗಳನ್ನು, ಒಲ್ಮೆಯಿಂದ **ಕನ್ನಡಮ್ಮನ** ಕೊರಳಿಗಿಕ್ಕಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲಿರುವರು.

ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಸಾಮ್ರಾಟರೆಂದು ಕೀರ್ತಿವೆತ್ತ ವೈ. ವಾ. **ಕೆರೂರ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರ** ನೈಜ ವಾಙ್ಮಯ ಸ್ಮರಣೆ " ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಚಲುವಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಣಿ ಮಾಡಿರಿ " ಎಂದು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿ ಕೊನರಿಸಿದೆ ನಮ್ಮನ್ನು.

ಕುಂದ ಕುಟ್ಮಲಗಳು, ನುರಿತ ಅರ್ಚಕನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾದವು! ಅಳಿಲು ಸೇವೆ ಮಳಲಿನಿಂದ ಸಲ್ಲಿದಂತೆ, ಚೆಂಗಣಗಿಲುಗಳನ್ನಾದರೂ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಅಮ್ಮನನ್ನು ಭಕುತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸೋಣವೆಂದು ಸಮಿತಿಯ ಗೆಳೆಯರ ಹಿರಿಯಾಸೆ ಕಾಡು ಕುಸುಮಗಳನ್ನು ಮಮತೆಯಿಂದ ಕೈಎತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದಿಟ್ಟು "ಪೋಷಿಸಿರಿ" ಎಂದು ನಲ್ವಾಣಿತಿಯ ನೀಯುವಳು ಅಮ್ಮಾ.

ಹೊಸ ಅರ್ಚಕರ ಬಳಗ ಸಮಿತಿಯ ಜತೆಗೂಡಿ ಒಂದೊಂದು ಮಾಲೆಯೊಡನೆ ದೇವಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬರಲು ತವಕ ಪಡುತ್ತಲಿದೆ. ಅಮ್ಮನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಜನತೆಯ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ, ಲಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆಗೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಳುಹಿಸುವಳು.

ಸಮಿತಿಯವರ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಇತ್ತು. "ಮುರುಕು ವಿದ್ಯಾಹರಕು ಸಂಸಾರ"ವನ್ನು ಪ್ರಚುರಿಸಲು ಕೊಟ್ಟಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಿತಿಯು ಗೆಳೆಯ **ಶ್ರೀ. ಬುರ್ಲಿಯವರಿಗೆ** ಉಪಕೃತವಾಗಿದೆ. ಬಹುವಿಧದಿಂದ ನೆರವಾಗಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಿತಿಯು ಚಿರ ಋಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಬಾಗಲಕೋಟ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇದನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಕೊಂಡು ಓದುವ ವಾಚಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಡವೆ?

ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ.
ಮಿ. ಆ. ಶು. ೧೦
ಶಕೆ ೧೮೬೦

ತಮ್ಮ,
ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ,
ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ.

ಲೇಖಕನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡು ಅಣಕಿಸುವ ಕೆಲ ನಡತೆಗಳು ನುಶಿಗಳಂತೆ ಮುಗಿಬಿದ್ದಿವೆ. ಪೊಳ್ಳು ಜೊಳ್ಳಾಗಿಸುತ್ತವೆ ಸಮಾಜವನ್ನು. ಅರಿತೂ ಅರಿಯದೆಯೂ ದರಿಕಂದರಗಳ ತಳಕಾಣಿ-ಸುವ ಹೊಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಬಡತನದ ಶಿವುಡೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಗಂಟು. ಸಿರಿತನದ ಸೋಗು ಮಾತ್ರ ಬೇರೂರಿದೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಯ ವಿಟಂಬನೆಯ ಹುಂಬಲವನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವ ಕಾಲವಿದು. ಸನಾತನ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಕೊಡಿಸುವ ಕಾಲವೂ ನಿಜ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ತಾಕಲಾಟದ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು, ಒಳನುಗ್ಗಿ ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಾಚಾಲುಗಳಂತೂ ಸಮಾರಂಭದ ಪ್ರಂಗಣದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವಂತರೆಂದು ಎದೆಯುಬ್ಬಿಸಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಸರಿ.

ಒಂದೆಡೆ ಧರ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅಬ್ಬರವನ್ನು ಸದೆಬಡೆಯುವ ಹೊಸ ಜನತೆಯ ಹುಯ್ಯಲಿನ ಸುಗ್ಗಿ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಹೊಸ ಜನಾಂಗದ ಧರ್ಮ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ವಾತಾವರಣದ ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಸನಾತನದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕನ ಮನೋವೃತ್ತಿ. ಇವುಗಳ ನುಗ್ಗಾಟವೇ ಈ ಪ್ರಹಸನದ ಮೂಲ.

ಸಮಾಜದ ಎದುರು ಜನಾಂಗದ ಕುಂದುಳ್ಳ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ತರಬಹುದೇ, ಇನ್ನಿತರರು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿ ನಗರೇ? ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಗೆಳೆಯ ಕೇಳಿದ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ತಾಕಲಾಟವು ನಡದೇ ಇದೆ. ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ತರಗೊಡದಂತೆ ಕೆಲ ಗೆಳೆಯರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಆದರೂ "ತರುಣ ತಂಡದವರು" ಯಶಸ್ವೀ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಉಪಕೃತನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ **ಪ್ರೊ. ರಂಗರಾವ ಮುಗಳಿ,** ಎಂ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ. ಇವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ ಇವರು ಈ ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಬುರ್ಲಿ ವಾಸುದೇವ.

ಬೇಗನೆ ಅರಳುವದು. ಬೇಗನೆ ಅರಳುವದು.

ಸಮಿತಿಯ ೨ನೇ ಕುಸುಮ.

ಮುಗಿಲಂಚು.

ಬರಹಗಾರರು:—

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮುಳಗಿ.

ಮುರುಕು ವಿದ್ಯಾ - ಹರಕು ಸಂಸಾರ.

ಪಾತ್ರಪರಿಚಯು:—

೧ **ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ:—** (ಸನಾತನ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿ).

೨ **ರಂಗಾಚಾರ್ಯ:—** (ನೆರಮನೆಯವ).

೩ **ರಾಘು:—** ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ಮಗ (ಸುಧಾರಿಸಿದ ತರುಣ).

೪ **ತಮ್ಮಣ್ಣ:—** (ರಾಘೂನ ಗೆಳೆಯ)

೫ **ಕಾವೇರಿಬಾಯಿ:—** (ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ಹೆಂಡತಿ).

೬ **ರಮೆ:—** (ರಾಘೂನ ಹೆಂಡತಿ).

ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ ತರುಣ ತಂಡದವರು ತಮ್ಮ
೭ನೇ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ

(ತಾ. ೯-೯-೧೯೩೮)

ಈ ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿದಾಗ

ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದವರು.

---

೧ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಜಿ. ಹಳಾಳಿ:— ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ.

೨ ,, ಎನ್. ಎಚ್. ಪುರೋಹಿತ:— ರಂಗಾಚಾರ್ಯ.

೩ ,, ಭೀಮಾಜಿ ಜೋಶಿ:— ರಾಘು.

೪ ,, ಎಸ್. ಬಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ತಮ್ಮಣ್ಣಾ.

೫ ,, ವ್ಹಿ. ಜಿ. ಬುರ್ಲಿ:— ಕಾವೇರಿಬಾಯಿ.

೬ ,, ಬಿ. ಆರ್. ಕೆರೂರ:— ರಮೆ.

ನೋಟ ೧.

ಸ್ಥಳ:- [ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆ. ಗೂಟಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಹರಕ-ಶೀರೆಗಳು, ಪಂಜೆಗಳು ಜೋತು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಪೆಯನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದಾರೆ. ನಡುವೆ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ, ತೆರೆಯು ಮೆಲ್ಲನೆ ಏಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಚಾರ್ಯರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು. ಜನಿವಾರವನ್ನು ಬಲಗಿವಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು, ಮಣ್ಣಿನ ಒಂದೆರಡು ಹೆಂಟೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿ-ದ್ದಾರೆ. ಪಂಜೆಯ ತುದಿಗೆ, ಕಡಲೇ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಮೇಲೆ ನಿನ್ನೆ ಹಚ್ಚಿದ ಗಂಧದ ಕಲೆಗಳು ಹಾಗೇ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಬಲಗೈ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪವಿತ್ರದುಂಗರವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಂಜಿ-ಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು, ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಲೆಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸುರವುತ್ತ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೂಗ ತೊಡಗುವರು. ಒಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಉತ್ತರವು ಬರುವದಿಲ್ಲ]

ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯ:— ಏಽ ನೀನಾ ಇಲ್ಲೀನ ಮನ್ಯಾಗಽಽ ತೊಟ್ಲಾ ತೂಗ ಽಽಽ ಕೂಸು ಅಳ್ತದ್ನೋಡು, ಥೂ-ಥೂ-ಥೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಽಽ. ಒಂದೇ ಸವನೇ ಚಿಟ ಚಿಟ ಚೀರ್ತದ ನೋಡು. ತೂಗ್ರಿಷ್ಟು.

ರಂಗಾಚಾರ್ಯ:— (ಬಾಗಿಲದ ಹತ್ತರ ನಿಂತು) ಯಂಕಾ, ಒಂದು ಚಿಮುಟಗಿ ನಾಶಿ ಆದ ಏನು ?

ವೆಂಕಣ್ಣ:— (ಎದ್ದು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ ತೋರಿಸುತ್ತ) ಬರ್ರಿ ಆಚಾರ್‍ಽ. ಆದ ಬರ್ರಿ. (ರಂಗಾಚಾರ್ಯರು ಬಂದು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನದ ಮೇಲಿ ಕೂಡ್ರು ವರು. ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ನಶ್ಯದ ಬುರಡಿಯನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರುವರು.)

ರಂಗಾ:— (ನಶ್ಯ ಏರಿಸುತ್ತ) ಯಾಕೋ ಯಂಕಾ ಐದತಾಸ ಹೊತ್ತೇರೇದ ಇನ್ನೂ ಸ್ನಾನಾನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ! ಜೇಷ್ಠ ಪುತ್ರಂದೇನು ಇವತ್ತ ಪ್ರತಿಮಾರ್ಚನಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆಚಾರ‍್ರ ಆ ಸೂಳೀಮುಗಾ ಪೂಜೀ ಪುನಸ್ಕಾರಾ ಮಾಡ್ತಿದ್ರs, ನನ್ನ ಸಂಸಾರ ಹರಹರಕ ಆಗ್ತಿದ್ದೀ ಇಲ್ಲಾ.

ರಂಗಾ:— ಹೌದೋ ಯಂಕಾ, ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಏನಪಾ ಅದು ಗದ್ಲಾs?

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ನನ್ನ ಕರ್ಮ್ಯಾರಿ ಆಚಾರ, ನನ್ನ ಹಣೀಬರಾ (ಹಣಿ ಹಣಿ ಬಡೆದುಕೊಳ್ಳುವನು.)

ರಂಗಾ:— ರಸ್ತೀಕ ಬಂದ್ನಿಂತು ಕಲಾಕಲಾ ಬಾಯಿ ಮಾಡೂ ಅಂಥಾ ದ್ದೇನಾಗಿತ್ತಪಾ ನಿನಗ? ಸಂಸಾರದಾಗ ಸಹನಮಾಡಕೋಬೇಕಪಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆಚಾರ ಒಂದss, ಎರಡss, ಎಷ್ಟಂತ ಸಹನ ಮಾಡಕೋಬೇಕ್ರೀ. ನಾಅಂತೇ ಈ ರಂಡೀಮುಕ್ಕಳ ಕೈಯ್ಯಾಗ ತಡದೀನಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬಾಗಿದ್ರ ಓಡಿ ಹೋಗ್ತಿದ್ರ ಓಡಿ.

ರಂಗಾ:— ಒಂದ್ವ್ಯಾಳ್ಯಾಕ್ಕ ಬೈಬೇಕು, ಒಂದ್ವ್ಯಾಳ್ಯಾಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕರಿಬೇಕೊ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಸಣ್ಣ ಕೂಸೇನ್ರಿ, ಇವರು. ಆಚಾರ ಒಟ್ರಿಸಿ ಬರ್ತದ, ನನ್ನ ಹರಕ ಸಂಸಾರಕ್ಕ ಟೆಬ್ಬೀ ಹಾಕಿ ಹಾಕಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡ್ತಿದ್ದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳ್ತೇನಿ ಕೇಳ್ರಿ, ಎಂದ್ನಿಂದೂ ನೀವು ನಮ್ಮ ಗುರುಗೋಳು. ನಿಮ್ಮುಂದ ಹೇಳ್ದೀ ಮತ್ಯಾರ ಮುಂದ ಹೇಳ್ಬೇಕು?

ರಂಗಾ:— ಹೌದಪಾ. ಎತ್ತ್ರಿಗೆಳಿತು, ಕ್ವಾಣ ಕೆರೀಗೆಳಿತು, ಅಂದ್ರ ಸಂಸಾರ ಸಾಗೂ ಬಗಿಹ್ಯಾಂಗಪಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಹಾಂ! ಆಚಾರ ನಾನೂ ಅದನ್ನ ಕೇಳ್ತೇನ್ರಿ. ಏನೋರಪಾ ದೊಡ್ಡವತನ ಅದ, ಹ್ಯಾಂಗಿದ್ರೇನು ಅಂತೀರಾ, ಸಿಳ್ಳೀಮಿಳ್ಳಿ ಗ೨ರೂಪಾಯಿ ಎಂಟಣೆ ಬರ್ತದನನ್ಪಾಲಿಗೆ. ರಾಯರ ಮನಿ ಘಂಟೀ, ಘಂಟೀ ಬಡದು ಪಲ್ಲ್ಯಾ ತಂದು ಇದ್ದಬಿದ್ದ ಚೂರಚಾರ ಕೆಲ್ಸಾ ಮಾಡ್ದಹೊರ್ತು, ನನ್ನ ಸಂಸಾರ ಶಕಟ ಸಾಗೂ ಹಾಂಗಿಲ್ಲಾ.

ರಂಗಾ:— ನಿಂದೊಬ್ಬಂದೇ ಹೀಂಗ ಆಗೇದ ಅಂತಲ್ಲಾ, ಒಟ್ಟಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಅಡ್ನಾಡಿ ಬ್ರಾಮ್ಹಣ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನೇ ಹಿಂಗ ಆಗೇದ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:—ನೀವೇ ನೋಡ್ರಿ ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಳಗ ರಾಘ್ಯಾ ಹೀಂಗ ಮಾಡಬೇಕೇನ್ರಿ!? ಯಾರೇನು ಲಗ್ನಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೋದಿಲ್ಲ!?

ರಂಗಾ:— ಪರಮನೀ ಮಕ್ಳಪಾ ಅವ್ರೂ, ನೋ-ಡಿ ಮಾ-ಡ ಬೇ-ಕೂ ಅ-ತು.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಹಾಂ! ಹೀಂಗನ್ರಿ. ನಮ್ಮಕ್ಲೀ ನೋಡಿ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ನಾ ರಂಡೇಗಂಡಾ, ಅವ್ಗ ಬಾಯಿ ತಗೆದು ಇವಗ ಜೀ-ಜೀ ಅಂದು ಇಪ್ಪತ್ತಾನ್ರೆ ಕೇಳಿದಾಗs ಒಂದ್ನೂರು ಕಾಸ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ರs ಜೀವಾ ಬಿಡ್ತಾರ ಜೀವಾ, ಅದನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು, ಕಿರ್ಕಸಾಲೀ, ಕಡ್ಲೀ ಕುಸ್ಗೇ ತಂದ್ಬಡೀತಿರ್ತಿನೀ. ಈ ಮಗಾ ಲಗ್ನಾದಾವ ತಲೀ-ಹಿಡೀತು, ಇದನ್ನ ತಿಂತಿಂದು, ಅಂದು ಧುಸುಮುಸು, ಧುಸುಮುಸು ಉರೀತಿರ್ತಾನ. ಊಟಕ್ಕಂತೂ ಎಲ್ಲ್ಯೂ ಹೋಗುದೇ ಇಲ್ಲಾ. ಮೊನ್ನೆ ಶೇಷಾಚಾರ್ಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕ ಬ್ರಾಮ್ಹಣ್ರ ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿಲ್ಲಂತ, ವಿಶೇಷ ಜೋರ್ಮಾಡಿ ಕರಕೊಂಡು ಹೋದ್ರು; ಅದೇ ನಾಲ್ಕೂವರಿ ಆಣೆ ಬಂದಿತ್ತು, ಅದನ್ನೇ ನನ್ನ ಕೈಕ್ಕೊಟ್ರ ಮುಗ್ಗಜ್ವಾಳಾನರೇ ಆಗಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಬರೂದಿಲ್ಲs ನಾ ರಂಡೇಗಂಡಾ ಭಕ್ರಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ, ಒಸಡಿ ಕಿತ್ತಿಹೋಗ್ಯಾವ ಅಚಾರ, ಆ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನಸಿ ಮುದ್ದಿಗೆ ಪಾವ್ಡರು, ಸ್ನೋ, ತಂದ್ಕೊ-ಟ್ಟಾನ!! ಗಳಾಗಳಾ ಅತ್ರ ಸರಿ ಇದನ್ನೋಡಿ.

ರಂಗಾ:— ಏನೋ, ಬಿಡೋ, ಈಗಿನ ಫಾಳೀನ ಹಾಂಗ್ಬೀಸೇದ. ತಂದ್ಕೊಟ್ಟದ್ದೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನು ಸರಿಹೋತು, ಊಟಕ್ಕ ಯಾಕ ಹೋಗ್ಬಾರ್ದು. ಹೋದ್ರ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲಾಗ್ತದ ಸಂಸಾರಕ್ಕ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ನಾ ದಿನಾ ತಲೀ ಒಡ್ಕೋತೀನ್ರಿ, ಜುಲ್ಪಿತಗ್ಸು, ಇಷ್ಟ ಡ್ಯಾಗ್ಲ ಸಂಜಾಪ ಬಿಡು, ಚಂಡ್ಕೀ ಬೆಳ್ಸು ಅಂದ್ರೆಲ್ಯಾರೆ ೧೨ನೇ ದಿನದ

ಪೂರ್ವ ಘುಕ್ತ್ಯಕ್ಕs, ವರ್ಷದ ಸ್ರಾ(ಶ್ರಾ)ದ್ಧಕ್ಕ, ಕೂಡ್ಲಿ ಕ್ಬರ್ತ್ರದs; ದೆಂಪ ತ್ತೂಟಕ್ಕ ಹೋಗ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬರ್ತ್ತದ, ಅಂವ್ರೆಲ್ಲ್ಯಾರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜೋಡು ಧೋತ್ರs ಶೀರೇಬರ್ತ್ತಾವ ಅಂತ ಹೇಳಿದರ "ಏನ್ಹುಚ್ಚಿ ಹೋಗೋ ಏನ್ಹುಚ್ಚಿ" ಅಂದು ಕಟ್ಟಿಕೇತಾನ್ರಿ ನನ್ನ. ಮತ್ತೇನ್ಕೇಳ್ಬ್ಯಾಡ್ರಿ ಸದಾs ಖೋಲೀ ಒಳಗ ಕೂಡೂದು, ಹಿಕ್ಕೂದು, ಹಿಕ್ಕಿಸಿಗೊಂಬೂದು, ಹಿಕ್ಕೂದು ಹಿಕ್ಕಿಸಿಗೊಂಬುದು ತ-ನ-ನ-ನ-ನ ಹಾಡೂದು, ನನ್ನಸಿ ಮುದ್ದು ರಮಾ ದೇವೆನಕಾ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಕನಡೀ ಮುಂದೇ!.

ರಂಗಾ:— ತಾನ್ಗೊಡ್ಡ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಮ್ಹಣನ ಕೈ ಹಿಡಿದಾಳ, ಇವೆಲ್ಲಾ ತನಗ್ಯಾಕ?

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಅಕೀದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳ್ರಿ ಸಂಪತ್ತು ಅಚಾರs, ಕುಬಸಾ ತೊಟ್ಕೊಂಬೊ ಹಾಂಗಿಲ್ಲಾ, ಟಕ್ಕು ಹಚ್ಚಿದ ಬಿಳೀ ಪೋಲ್ಕಾನೇ ಆಗ್ಬೇಕು. ಸಾಬಾಣಾ ಹಚ್ಚಿ ದಿನಕ್ಕ ಹತ್ತ ಸರ್ತೆ ಮೋತಿ ಗಲಬರಿಸಿಗೋಬೇಕು! ಟೂಥ ಪಾವ್ಡರು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹಣೇಬಾರಕ್ಕs ಸುಟ್ಟ ಕುಳ್ಳ ಪುಡೀ ಸಿಗೂದಿಲ್ಲಾ, ಏನ್ಮಾಡ್ಬೇಕ್ಹೇಳ್ರಿ? ಏನೋರಪಾ ಮಾಡ್ಲೀ ಅನ್ನೂಣ s ರಾಯರ ಮನೀ ಮಂದಿ ಹೊತ್ತು ಹುರೀತಾರ್ರೀ- ತಾನು ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೇಣ್ತಿ? ಛಲೋತ್ನಾಗೆ ಥಾಲೀ ಹಿಡಕೊಂಡು ಊಟಕ್ಕ ಧಡಾಧಡಾ ಹೋಗ್ಬೇಕೋ ಇಲ್ಲೋ,ಥಾಲೀ ಕಚ್ಚೀ ಪದರಿನ್ಯಾಗ ಹಾಕಿ ನೌಕ್ರೂ, ವನಪೂ ಮಾಡ್ಕೋತs ಹೋಗುದು ಯಾಕ್ರೆಪಾ ಹೇಳ್ರಿ; ರಾಯರ ಮನಿ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನೇ ನೋಡ್ತಿರ್ತಾರ,ಟೇಕಾ ಸುರೂ ಮಾಡಿ ದ್ರಂದ್ರ ನನಗ ಕೋಟ್ಯಡ್ಲು ಬಡಥಾಂಗಾಗ್ತದ, ಕೋಟಿ ಶಿಡ್ಲು !!

ರಂಗಾ:— ಹೌದಪಾ, ಈಗಿನ ರಾಯ್ರು ಮೊದ್ಲೇ ವೈದಿಕರ ಟೇಕಾ ಮಾಡ್ತಿರ್ತಾರs, ಇಂಥಾವೆಲ್ಲಾ ಆದ್ರಂತೂ ಮುಗದೇ ಹೋತು.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಕೇಳ್ರಿ ಆಚಾರs ನನ್ನಸಿ ಮುದ್ದಿನ ಕಥಿ, ಇನ್ನೂ ಕೇಳ್ರಿ, ಮನೀಗ್ಬಂದು ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಾತು, ಮಡೀ ಮೈಲಿಗೀ ಜ್ಞಾನಾ ಒಂದ್ನೂರರೆ. ಈಗ ನಾಕಾರು ದಿವ್ಸದ ಹಿಂದ ನಾಯ್ಕರಲ್ಲೆ

ಶನಿ ಜಪಾ ಇತ್ತಽ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಆಗಽ ಒಂದು ಥಂದಂಥಾ ಕಾಜಿನ ಬಾಟ್ಲಿ ನೋಡ್ದೆ, ಯರಡು ತಾಸು ಕಾದು ಕೂತು, ಗಿಲ್ಟು ಮಾಡಿಮಾಡಿ ರಾಯ್ರಽ ನಿಮ್ಮ ಗುಣ ಅಂಥಾದು, ನಿಮ್ಮ ಗುಣ ದೊಡ್ದು, ಉದಾರಿಗಳು, ದಾನಶೂರ್ರು, ಪುಣಿವಂತ್ರು ಅಂದು, ಕಡೀಕೆ ಈ ಬಾಟ್ಲೀ ಖಾಲೀ ಆದ ಕಾಣಸ್ತದ ದಶಂಗದ ಪುಡಿ ಹಾಕಿ ದೇವರ ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ ನೆಟ್ಟಗದ ಅಂದು, ದೇಶಾವರಿ ಮಾಡ್ತಂದು ರಾಯರ ಸಂಪುಷ್ಟದ್ಹತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ; ನನ್ನಸಿ ಮುದ್ದು ಹದ್ದಿನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ, ಯಾವಾಗ ಬಿತ್ತೋ ಏನೋ, ಅದನ್ನ ಪೈಲ್ಗೀಲೆ ತಗೊಂಡು ದಶಂಗದ ಪುಡಿ ಜಗಲೀ ಮ್ಯಾಲೆ ಸುರವಿ, ಮ್ಯಾಣಾ ತುಂಬಿ ಇಟಗೊಂಡಾಳ್ರಿ, ಮ್ಯಾಣಾ, ಏನಳಬೇಕೋ ನಗ-ಬೇಕೋ ಹೇಳ್ರಿ? ಹೊಲ್ಯಾರ ಮನೀಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ತತ್ತಾಗೇದ ನನ್ಮನೀ. ಅಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಣದೇವರು-ರಾಯರ ಸಂಪುಷ್ಟ, ಹ್ಯಾಂಗ ತಿಳೀಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಇವರಿಗೆ ಆಚಾರ್ರಽ, ಸಹನ ಮಾಡಿಕೋ ಅಂತೀರಿ, ಎಷ್ಟಂತ ಸಹನ ಮಾಡ್ಕೊಬೇಕು ಹೇಳ್ರಿ? ಮಂದಿಯೊಳಗ ಮೋತೀ ತೋರಿಸುವ ಹಾಂಗಿಲ್ರೀ. ನಾನು,

ರಂಗಾ:—ಏನೋ ಮಹಾರಾಯಾ, ಹುಡಗೀನೂ ಚೂರ್ಕ್ಯಾರು ಕಲ್ತದ್ದು ಸಾಧಾರಣ ಥಂದನೂ ಆದಽ, ಥಂದಾ ಚಾರಾ ತಗೊಂಡು ಏನು ಮಾಡೂದದ. ಮನ್ತನಾ ಮುಂದಾಗೋ ಮಾತಪಾ. ಆವನೂ ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯ, ಸಂಭಾವಿತ ಭಾಳ್ಹೇಳ್ಕೊಂಡ ಅಂತ ಮಾಡ್ದೇವಪಾ, ಉಪಾಯ್ನೇ ಇಲ್ಲಾ? ಈಶ ಇಚ್ಛಾ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡೂದದ.

(ಕಾವೇರಿಬಾಯಿಯು ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರ ಹೆಂಡತಿ, ಚಿವುಟದರೆ ರಕ್ತ ಬಾರದ ಮುಖ, ಕಪ್ಪು ಮೈ, ಸೊರಗಿದ ಶರೀರ, ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕಿದ್ದ-ರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕೈ ಕಪ್ಪಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬರುವಳು.)

ಕಾವೇರಿಬಾಯಿ:— ನನ್ನ ಕರ್ಮ್ರಪಾ ನೀವೇನ್ಮಾಡಿರಿ ಹಗಲ ರಾತ್ರಿ ದುಡ್ದುದ್ದುಡ್ದು ಸಾಯೂದು ಬರದದ ನನ್ನ ಹಣೀಮ್ಯಾಲೆ, ಒಬ್ರೂ ಹೇಳವರು ಇಲ್ಹಾಂಗಾತು, ಇಂಥಾ ಹೊತ್ತಿನ್ಯಾಗಸ್ಯೆತ (ಸಹಿತ) ಖೋಲ್ಯಾಗ ಕೂತ್ರು, ನಾವೊಬ್ಬಾಕಿನೇ ಸಾಯ್ಬೇಕೇನೋ ಇಲ್ಲೇ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಏs ಬಾಯ್ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್ಸs ಇಲ್ಲೀ ಇದ್ದಾರ.

ಕಾವೇರಿ: — ಹೂಂ ಹೀಂಗ ಅಂಜೆಂಜೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಂಗಾಗೇದ, ನನ್ನ ಮಗನ ಕೆಡಿಸಿದಾಕ್ಕೆ ಆ ಹೊಯ್ಮಾಲಿ! ಎಂಥಾ ಛಲೋ ಇದ್ದಾ ಮೊದಲ, ಇಕಿ ಬಂದಾಳ್ಬಂದಾಳ ಏನ ಮಾಡ್ಯಾಳೋ ಏನೋ, ನನ್ಮಾತೀ ಕೇಳೂದಿಲ್ಲಾ, ತಿರ್‍ತಿರಿಗಿಮಾದಸ್ತಾನ

ರಂಗಾ:— ಗಂಡಾ ಹೇಣ್ತಿ ನೆಟ್ಗ ದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲೋ ಕಾವೇರಿಬಾಯಿ; ಆತು, ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ರಾತು.

ಕಾವೇರಿ:— ಹೂಂ! ನಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ದುಡ್ದು ಸತ್ತರೂ ಚಿಂತಿ ಲ್ಲ್ಯಾಕs, ಏನ್ಮನಿಯೊಳಗ ಮೂರೇ ಮಂದೀs, ನಾಲ್ಕೆಂಟು ಹುಡುಗರು, ನಾವು, ನದೀ ಇರ್ತದs, ಭಾವಿ ಇರ್ತದs, ನೀವೇ ಹೇಳ್ರಿ ರಂಗಾಚಾರ್ರ ಈಕೇನು ಬಾಬಾಸಾಹೇಬನ ಹೇಣ್ತೆ? ಕೂಸಿನ ಹೇಲರಬಿ ಒಕ್ಕೊಂಡಬಾ ಅಂದ್ರ ಕೆಟ್ಟಿ ವಾಸ್ನೆವ್ವಾ ಅದ್ನನ್ಯಾರು ಒಕ್ಕೊಡ್ಬಂದಾರುs ಅಂದ್ಲು. ಅಂದ್ಬಳಿಕ ಎನ್ಮಾಡ್ಬೇಕೂ ಹೇಳ್ರಿ, “ಯಾಕ್ರೀ ಕಾವೇರಬಾಯ್ರ ನೀವು ಬಂದೀರಿ ಭಾಂವ್ಗೇ; ನಿಮ್ಸಿಸಿ ಬರ್‍ಲಿಲ್ಲಾ” ಅಂತಾರ. ನಮ್ಮನೀ ಹುಳ್ಕ ಮಂದೀ ಮುಂದ ಹೇಳೂದದನs ?

ರಂಗಾ:— ದೊಡ್ಮನುಷ್ಯಳವ್ವಾ ನೀನೇ, ಸಹನ ಮಾಡ್ಕೋತೀದೀ ನಡಿತದವ್ವಾ, ಮುಚ್ಕೋಬೇಕವ್ವಾ ಸಂಸಾರ್‍ದ ಹುಳ್ಕ—

ಕಾವೇರಿ:— ನಾ ಒಬ್ಬಾಕೀನೇ ಮುಚಕೊಂಡ್ರ ಎಷ್ಟಾದೀತ್ರೀ.... ಮನೀ ಅಂದ್ಬಳಿಕ ಒಂದಿರ್ತದ ಒಂದಿರೂದಿಲ್ಲಾ, ಇಸಿಗ್ಗೆ ಮಿಸಿಗ್ಗೆ ಆ ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ ಕಲ್ಲವ್ವ್ನ ಮುಂದs, ಎಲ್ಲುಗರ್ದೆಂಕೀ ಮುಂದs, ನಮ್ಮನೀ ಹುಳ್ಕೆಳ್ಳಿ ಆಡ್ಕೊಂಡ್ರೇನ ಮಾಡ್ಬೇಕೂ ಹೇಳ್ರಿ. ಈ ಹುಚ್ಚೊಬ್ಸ್ನೇನು ತನ್ಮನ್ಯಾಗ ಪಂಚಪಕ್ವಾನ್ನಾ ತಿಂತಿದ್ದಾಳ ದಿಸಾ? ಎಲ್ಲಾs ಗೊತ್ತದ ನನ್ಗ, ಕಸಾ ಅದs, ಮುಸುರಿ ಅದs, ತೊಳಿಯೂದ ಅದ, ಬಳಿಯೂದ ಅದ, ಅಲ್ಹೋಗಿ ಕೂತ್ರ ಸಾಯ್ಬೇಕಸಾ ಇಲ್ಲೆ? ಏನ್ಮಾಡ್ಬೇಕಾದೀತೂ ಹೇಳ್ರಿ. ದುಡುದ್ದುಡುದು ನಮ್ಮ್ಯೆಂದು ನಮಾಗಬೇಕು, ಬೆಂಕೀ ಹಚ್ಲಿ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಏsss, ಹೋಗss, ಎಷ್ಟ್ಯಾಬ್ಬಯಿ ಮಾಡ್ತಿ ಹೋಗು, ಬಂದದ್ದನಭೋಗ್ಸಬೇಕು, ಒಳ್ಳೇs ಅಂದ್ರು ಬಿಡ್ತದs.

ಕಾವೇರಿ:— ಮಾರ್ಗ ಶರಗ್ಹ ಕ್ಕೊಂಡು ಅತಗೋತ್ಕೂಡ್ರಿ ಆವ್ರುಂಡೀ ಹಾಂಗ, ಒಂದಿಷ್ಟೇನಾದ್ರು ದರ್ಪ್ಟೆದ್ದ್ರ ಚಿಂತಿಲ್ಲಾ, ಎಲ್ಲಾದರ್ಪ ನನ್ಮ್ಯಾಲೇ ಇರ್ತದ ಬೆಂಕೀ ಹಚ್ಲಿ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆಲ್ಲss, ಏss, ನಾನರೇ ಏನ್ಮಾಡ್ಲೀ, ನಂನ್ಮೊಡಿತಗ್ದ್ರ ನನ್ಗೇನಾಚಿಕಿ, ಹೌದಲ್ರಿ ಆಚಾರ, ಹಂಗೇ ನೋಡ್ಕೋತ ಸುಮ್ನೇ ಕೂಡ್ತಿನಿ ಬಾಯಿಮ್ಯಾಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಗೊಂಡು.

ಕಾವೇರಿ:– ಸುಮ್ಕೂತ್ರs ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹಾರ್ಯ್ಯಾಡ್ತಾವ ಮಂಗ್ಯಾಗೋಳು, ಒಮ್ಮೆ ಛಲೋತ್ನಾಗ ಝಾಡ್ಸಿದ್ರು ಮನೀ ಮುಂದಿನ್ನಾಯಿ ಆಗಿಬೀಳ್ತಾರ ನಾಯಿ ಆಗಿ, ಬೆಂಕೀ ಹಚ್ಲಿ, ಅಂಜೂದೂ ಅಂಜೂದು ಎಲ್ಲೀತನಕಾದು.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆಚಾರ್ರ, ಒಂದಗಳು ಹಿಚಿಕಿ ನೋಡ್ತಾರ ಯಾರರ, ಆವ್ರೂ ದೊಡ್ಡವ್ರಾಗ್ಯಾರ, ಮೊನ್ನೆ ನಾಕ್ತಾಸ ರಾತ್ರ್ಯಗಿತ್ತೇನ್ರಿ,ರಮಾ, ರಾಘ್ಯಾ ಇಬ್ರೂ ಹೊರಗ ಹೊಂಟ್ರು, 'ಎಲ್ಗೆ ಹೋಗ್ತಿಯಪಾ' ಅಂತ-ಒದರ್ದೆ,'ತಂಗೊಂಡೇನ್ಮಾಡ್ತಿಯಪಾ, ಸುಮ್ಮಬಿದ್ಕಾತ್ರು,ಅದೆಲ್ಲ ಪಂಚೇತಿ ನಿನಗ್ಯಾಕs' ಅಂದಾ, ಅಚಾರ, ಇದ್ದಾಂವ ಅಲ್ಲಾ, ಸತ್ತಾಂವ ಅಲ್ಲಾ s ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತೆ ದೆವ್ವಬಡ್ದವರ್ಹಾಂಗ.

ರಂಗಾ:— ಹೌದಪಾ ಯಂಕಾ, ಹಿರ್ಯಾರು ಕಿರ್ಯಾರು ಅನ್ನೊ ಭಾವ ನಾನೇ ಇಲ್ಲೋ ಈಗಿನ ಹುಡ್ಗೂರ್ಗೆ, ತಾಯ್ಗೂ ಎಟ್ಟೆಟ್ಮಾತು, ತಂದ್ಗೆ-ನಕಾ ಸರೇಸರಿ, ಏನ್ಸಿನಾ ಬರ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದುವೋ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಇಂಥಾ ಇರ್ಕಿನ್ಯಾಗಿಂದ ನಾಹ್ಯಾಂಗ ಪಾರಾಗ್ಬೇಕ್ರೆಪಾ, ನಾ ಎಲ್ಯಾರೆ ದರ್ಭದ ಗಂಟ್ಬಗಲ್ಗೆ ಹಕ್ಕೊಂಡು ಅಪರs, ಸುಡ್ಗಾಡ ಏನಾರೆ ಮಾಡ್ನಿ, ಈ ಸಂಸಾರಕ್ಕ ತಂದ್ಬಡೀತೀನಿ, ಇಲ್ಲೇ ಹೀಂಗ ರಂದೀ ರಪ್ಸಕಿ ನಡದ್ರ ಉರ್ಲ ಹಕ್ಕೊಂಡು ಸಾಯ್ಬೇಕೂ ಅನ್ಸತ್ತದ.

ಕಾವೇರಿ:— ಆತು, ಇದೇ s ಆತು, ಸೊಸೆ ಬಂದ್ರೇನು ಮಕ್ಕಳು ಬಂದ್ರೇನು ನಂನ್ನುಡತ್ತೇನು ತಪ್ಲಿಲ್ಲ ಬೆಂಕೀ ಹಚ್ಲಿ, ಇಷ್ಟು ದಿವ್ಸ ವೈದ್ನಂದ್ರ ಕೈಯ್ಯಾಗ ಉರಿಯೂದಾತು, ಇನ್ನ ಉಳ್ದ ಕಾಲೆಲ್ಲಾ s ಸಚೀ ಕೈಯ್ಯಾಗ, ಅಂತೂ ನನ್ನ ಜೀವ್ನಕ್ಕೇನು ಸುಖಾ ಇಲ್ಲಾ ಬೆಂಕೀ ಹಚ್ಲಿ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಏ, ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಭಾರ ಮಾಡ್ತಿಯೇ ಹೋಗು, (ಕಾವೇರಿಬಾಯಿಯು ಹೊರಟು ಹೋಗುವಳು)

ರಂಗಾ:— (ನಿಟ್ಟುಸುರಿಕ್ಕುತ ನಶ್ಯದ ಬುರಡಿಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿ ತೆಗೆದು-ಕೊಂಡು) ಅಲ್ಲೋ ಯಂಕಾ, ಹದ್ನೆಂಟಕಡ್ಗೆ ಓಡ್ಯಾಡ್ತಿದಿ. ಕೋರ್ಟಿನ್ಯಾಗ ಪಾರ್ಟಿನ್ಯಾಗ ಬರಿಯೂದಕ್ಕಿಟ್ಟುಬಾ, ಕಡೀಕ ನಮ್ಮ ವಕೀಲ್ರಲ್ಲೆರಿ ಇಡೂ, ಅಂದ್ರ ಒಂದ ಹಾದ್ಯೋ, ಖಾಲೀ ಕೂತ್ರ ಏನದು? ಹ್ಯಾಂಗೂ ಜಡ್ಜ ನೂ ನಮ್ಮವನೇ ಇದ್ದಾನ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ, ಅವನ್ಕಾಲೇ ಹಿಡ್ಕೋ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಈ ದುರಭಿಮಾನಿ ಸೂ........ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಥಾ ಕೆಲ್ಸ-ಸರೀ ಬರೂದಿಲ್ರಿ ಈಗಿನ ದಿವ್ಸದಾಗ, ಏನ್ನಸೀಬ ಇತ್ತೋ ಏನೋ, ಸುಡಗಾಡ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಆರೆತ್ತೇ ಒಂದು ಪಾಸಾಗ್ಯಾನ, ಬಿ. ಏ., ಆಗೀನೀ ಅಂತ ಕಲ್ಪನಾ ಆಗೇದ ಅವ್ಗ, ಮೊನ್ನೆ ಹೋದಾಗ ಜಜ್ಜನ್ಹೇಣ್ತೀ ಮುಂದ ಕೂತು ಅತ್ತ ಬಂದೀನಿ, ಆಕೀನೆ ಆಚಾರ ಅಳ್ಬ್ಯಾಡ್ರಿ ನಮ್ಮವ್ರ ಮುಂದ್ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲ್ಸಾ ಮಾಡಸ್ತೀನಿ ಅಂದಾಳ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ ಘಟ್ಟ್ಯಾಗಿ ಆಕೀ ಕೈಕಾಲೇ ಹಿಡ್ಕೋತೀನಿ.

ರಂಗಾ:— ತೀವ್ರ ಅಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಬಿಡಪಾ ಹೋಗ್ಲೀ, ಲಗ್ನಾ ಒಂದ್ಮಾಡಿದ್ಯಾ, ಹದ್ನೆಂಟೆ ಮಂದೀ ಕಾಲ ಹಿಡಕೊಂಡು. ನಿನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಕಲ್ಸೀ, ಅನ್ನದ ಆಧಾರ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾಡ್ಬಿಡು ಮತ್ತ s

(ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಘೂ ರಮೆಯರು ಕಲಕಲ ಬಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುವರು. ರಾಘೂ ಸುಧಾರಿಸಿದ ತರುಣ, ಕ್ರಾಫನ್ನು ಓರಣವಾಗಿ ಬಾಚಿದ್ದಾನೆ, ರಮೆ ರಾಘೂನ ಹೆಂಡತಿ, ಸುಧಾರಿಸಿದವಳು, ವಯಸ್ಸು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೨-೧೭, ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ರಾಘೂ, ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ರಮೆಯು ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ರಮೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೋದ ಡಬ್ಬಿ-ಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವಳು.)

ರಾಘು:— ನಾ ಮೊದ್ಲ ಹಚ್ಕೊಂಡು ಕೊಡ್ತೆನ್ನಿಂದ್ರs.

ರಮೆ:— ಊಂ. ಹೂಂ. ನಾನೇ........ಮೊದ್ಲು,

ರಾಘು:— ಊಂ. ಹೂಂ. ನಾನೇ........ಮೊದಲ, ತಾ, ತಾ, ಸ್ನೋ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆಚಾರ್ರs ನನ್ನ ಸಂಸಾರ ಛಿದ್ರಾ ನೋಡ್ರಿ, ಏನ್ಹರಕ ಸಂಸಾರೋ, ಮುರಕ ಸಂಸಾರೋ ಹೇಳ್ರಿ! ನಾಚ್ಕೆ ಅದ ಏನ್ನೋಡ್ರಿ ಆ ಗಂಡ್ರಾಮಿಗೆ.

ರಮೆ:— ಕನಡೀ ನನ್ಮನೀಂದ ತಂದೀನಿ, ಇದರ ಮ್ಯಾಲೆ ನಿಮ್ದೇನದ ಅಧಿಕಾರs.

ರಾಘು:— ಹೌದ ತಾರs, ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಲೇ ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ್ನ-ಡೀತದs ಅಂದ್ಬಳಿಕ ನಿನ್ನನಡೀನೂ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಾಂಗೇ.

ರಮೆ:— ಹೂಂ-. ಹಂಗೇ ಆಗ್ಲಿ. ಸ್ನೋ ನೆಟ್ಗ ಹತ್ತೇದೋ ಇಲ್ಲೋ ನೋಡ್ಕೊಂಡು ಕೊಡ್ತೇನಿ ನಿಂದರ್ರಿ.

ರಾಘು:— ನಾ-ಮೊದ್ಲs.

ರಮೆ:— ಊಂ ಹೂಂ- ನಾಮೊದ್ಲ, ನನ್ನ ಸ್ನೋ.........

ವೆಂಕಣ್ಣ:— (ಎದ್ದುರೊಚ್ಚಿನಿಂದ) ಏ- ಹುಚ್ಚೋಸ್ಡೀ, ಮಾನಾ ಮರ್ಯಾದಿ ಅದನೋ ಇಲ್ಲೋ ನಿನಗ, ಯಾರ ಕೂತಾರ, ಯಾರಿಲ್ಲಾ ಕಣ್ತಗದು ನೋಡು, ಏs ರಾಘ್ಯಾ........

ರಮೆ:— (ಅವರ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡದೆ) ನನ್ನ ಸ್ನೋ ಅದ, ನಾ ಮೊದ್ಲ, ನೀವೇನು ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಂಡ್ಕೊಡೂ ಸಂಭ್ರಮನೂ ಆಷ್ಟ್ರಾಗs ಅದ. ಮತ್ತ ನಂದೇ ಬೇಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬರ್ತಾರ, ಹಗಲಲ್ಲಾ, ಸರಿಸರಿ............

ರಾಘು:— ಹೌದತಾರ‍s ಎಷ್ಟು ಬಾಯಿ ಮಾಡ್ತಿಯೇ? ಹಚ್ಕೊಂಡು ಕೊಡ್ತೀನತಾ. (ಹೆಗಲಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವನು.)

ರಮೆ:— ಇದೇನು ಅಸ್ಸೆಂಯಿ ತಗಿಂ೮. ಅಸ್ಸೆಂ ಅಸ್ಸೆಂ ಮಾಡ್ಕೋತ. ಕೊ-ಡೂ-ದಿಲ್ಲಾ (ಒನಪಿನಿಂದ ಒಳಕ್ಕೆ ಓಡಿದಳು, ರಾಘೂನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದಾ)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆಚಾರ ನೋಡ್ರಿ, ಹ್ಯಾಂಗ್ಸಹನ ಮಾಡ್ಕೋಬೇಕು, ನೀವೇ ಹೇಳ್ರಿ.

ರಂಗಾ:— ಇದೆಲ್ಲಾs ನಮ್ದೇ ತಪ್ಪೋ ಯಂಕಾ. ಇದ್ಯಾತರ ಪರಿಣಾಮಂತೀದೀ. ಅರ್ಧಮುರ್ಧಾ ಟಿಸ್, ಪಿಸ್ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ವಿದ್ಯಾದ ಪರಿಣಾಮನೋಡು ಇದೆಲ್ಲಾ. ಸುಮ್ನೇ ಯಾಜ್ಞೀಕಾ ಕಲ್ಸಿ, ನಾಕ ಯಜಮಾನ್ರ ಮನೀ ಘಂಟೀ ಬಡೀಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದೆಂದ್ರ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚು-ಚ್ಚಾರ, ಡೌಲು, ಗೊತ್ತಾಗ್ತಿದ್ದೇs ಇಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮ ಹತ್ಲ್ಯಾರೆ ಕೋತ್ರಿರ ಬೇಕು ಪೂರಾ ಕಲ್ಸಿಬೇಕು. ಅಂದರ ಚಿಂತಿಲ್ಲಾ; ಇತ್ಲಾಗ ಇದೂ ಇಲ್ಲಾ, ಅತ್ಲಾಗ ಅದೂ ಇಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟಟಾ ಒಂದೇ ಖರೇ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಹೌದ್ರೀ ನಾಥಡ್ಡಾದೆ, ದರ್ಪದ ಗಂಟು ಹೊರ್ಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದೆಂದ್ರ ನನ್ನಗತೀ ಹೀಂಗಾಗತಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲಾ. ಆಶಾ, ಆಶಾ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದ್ರಿ, ನನ್ನ ಮಗಾ ಸಾಯ್ಬಾ(ಸಾಹೇಬ)ದಾನೂ, ದೊಡ್ಡ ನೌಕ್ರೀ ಮಾಡ್ಯಾನು, ಕಡೀಕ **ಎಚ್. ಪಿ.** ಬೋರ್ಡರೇ ಬಾಗ್ಲಕ್ಕ ಬಡದಾನೂ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಶಟವಿ ಬರದಾಳ ನನ್ನ ಹಣೀಮ್ಯಾಲೆ, (ಕೆಲಹೊತ್ತು ಮೌನತೆ, ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಹಟತ್ತಾಗಿ ತಲೆಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರು. ಆತುರದಿಂದ ಎದ್ದು)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಏ, ಆಕಳ ಸೆಗಣೀ ಹಾಕ್ತದ ನೋಡs.

ರಂಗಾ:—ಇರ್ಲೀ ಳೋ ಎಷ್ಟು ಚಗೊಂಡೀಯಪಾ ಸಂಸಾರಾ, ಹೋಗಿ ಬರೂಣು ನಡೀ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣಮಂದೇವರ ಗುಡೀ ಕಡೆಗೆ—

(ಉಸರ್ಗರೆಯುತ್ತ ವೆಂಕಣ್ಣನು ರಂಗಾಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಹೊರ-ಟನು, ಕೊಂಚ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರಾಘವೇಂದ್ರನು ಸಿಳ್ಳುಹಾಕುತ್ತ ಬಂದು, ಬಾಗಿಲುಬಳಿಇದ್ದ ಬೂಟನ್ನು ಒರೆಸಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೊರಟ. ಕಾವೇರಿಬಾಯಿಯು ಬಂದು ಕಸಗುಡಿಸತೊಡಗುವಳು. ಈ ಸಮಯ-ದಲ್ಲಿ ರಮೆಯು ತನ್ನ ಕೊಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೇ ಹಾಡುತ್ತಲಿರುವಳು. ಒಳಗಿದ್ದ ಕೂಸು ಅತಿಯಾಗಿ ಅಳತೊಡಗುವದು, ಕಾವೇರಿಬಾಯಿಯು ಹೋಗಿ ಕೂಸನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಹುಳಕು ಹುರಳಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಕೂಸನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಹುರಳಿಯನ್ನು ಕೇರಹತ್ತುವಳು.)

ಕಾವೇರಿ:— ಮಗಾ ಕಲ್ತು ನಾಕ ದುಡ್ಡ ತಂದಾನೇನೋ, ನನ್ನ ಬಡ ತನಾ ಹಿಂಗೀತೇನೋ ಅನ್ಕೋತ, ಮಳೀ ಹಾದೀ ನೋಡಿದ್ಹಾಂಗ ನೋಡತ್ತಿದ್ದೆ; ಆತು ನನ್ನ ಆಶಾ, ಮಳೀ ಬರೂಮುಂದ, ಸಕ್ರೀ ಹಿಡದ್ಹಾಂಗ ಆತು. ನನ್ನ ದೈವದಾಗ ಉಡ್ಲಿಕ್ಕೊಂದು ಸೀರಿಲ್ದೆ ಹೊಟ್ಟುಂಬೆ ಮುಗ್ಗ ಜ್ವಾಳದ ಭಕ್ರಿ ಸಹಿತ ಇಲ್ದೇ ಸಾಯೀ ಅಂತ ಬರ್‍ದದ. ಆಗ್ಲೀ ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿವರೇನು, ನನ್ಮಗನ್ನೇ ತನ್ನ ಕಡೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಾಳ, “ **ಸಸಿ ಬಂದು ಮಗನನ್ನು ಕಸಗೊಂಡು ಹೋಗ್ವಾಗ। ಕಿಸಿಯವ್ವ ಬಾಯಿ ಮುಗಲೀಗೆ । ಕಿಸಿಯವ್ವ ಬಾಯಿ ಮುಗಲೀಗೆ ಕಾವೇರಿ । ಬಾಯಿ ಬೀಡವ್ವಾ ಬಕಬಕ**” ಅನ್ನು ಹಾಂಗೇ ಆತು ನನ ಸ್ಥಿತಿ.

(ರಮೆಯು ಕಚ್ಚೆತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಹಾಡುತ್ತ ಬರುವಳು)

ರಮ:— ಹಾಡು:—

ಚರಣಕಮಲಕೆರಗಿ । ಸಲೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಪೆವು
ಶಿರಿವರದಾಯುಧ ಕರವಿರಿಸಿ ಹರಿಸೆ
ಗಿರಿವಿಂಧ್ಯವನ ವಸಿತೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಂಬೆ ತವ
ಚರಣಕಮಲಕೆರಗಿ ಸಲೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಪೆವು. ॥ ೧ ॥

ಕಾವೇರಿ: — ಹಾಡ ನಮ್ಮವ್ವಾ ಹಾಡು ಪುಣವಂತಿ ಇದ್ದೀದಿ ಹಾಡು,

ರಮೆ:—ಮುಂದ್ಹೋದಿ ಕೆಲ್ಸಾ ಮಾಡ್ತಾರ್ದೀನ್ರೀ ನನ್ಹಾಡ ತಗೊಂಡು ನೀವೇನ ಮಾಡ್ತೀರಿ, ಹಾಡತೀನಿ ಬೇಕಾದ್ರ ಬಿಡ್ತೀನಿ,ಅದೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಭಾರ ನಿಮಗ್ಯಾಕ? ಅತ್ತಿಂತ ಮಾತಾಡ್ತಿರಬೇಕು ನೀವೆಲ್ಲಾ! ಹೂಂ! ಬಿಡ್ರಿ ಇದನೆಲ್ಲಾ.

ಕಾವೇರಿ:— ಅಲ್ಲವ್ವಾ, ನಾ ನಿನ್ನತ್ತಿ ಅಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲಾ, ನೀನೇ ನನ್ನ ಅತ್ತಿ, ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಸಸಿಯವ್ವಾ! ನಿನ್ಮನೀಗೆ ನಡೀಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀನೆವ್ವಾ ನಾನು, ಅಂದಲ್ಲೇ ನಿನ್ನ ಕೂಡ್ಸಿ ಮಾಡ್ತೀನವ್ವಾ!!

ರಮೆ:--ಮಾಡ್ತೀನಿ, ಮಾಡ್ತೀನಿ, ಏನ್ಮಾಡ್ತೀರ್ರಿ ಮಾರೀ ಮುರ್ಕಡೇ, ಯಾಕ, ನನ್ನ ಸಂಗ್ತಿ ಬಡದಾಡಬೇಕಂತ ಮಾಡೀರೇನು? ನಾ ಹಾಡಿದ್ರೂ ಸಹನಿಲ್ಲ! ಕೂತ್ರ ಸಹನಿಲ್ಲ! ನಿಂತ್ರ ಸಹನಿಲ್ಲ! ಹೊಟ್ಟ್ಯಾರೀತ-ದಲ್ಲಾ ನಿಮಗ ಃ?

ಕಾವೇರಿ:—ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮವ್ವಾ ತಪ್ಪತಪ್ಪಾತು, ಗಲ್ಲಗಲ್ಲ ಬಡ್ಕೋತೀನಿ, ಮುಂದಿ ಬಂದಾರ್ಹೋಗ ನಮ್ಮವ್ವಾ, ನಂದೇ ತಪ್ಪಾತಹೋಗವ್ವಾ! (ಕೂಸನ್ನು ಕುಕ್ಕರಿಸಿ ಸಸಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಳು)

ರಮೆ:—ನೀವೇ ಹೋಗ್ರಿ, ನನಗ್ಯಾಕ ಹೋಗಂತೀರಿ, ಒಂದೊಸ್ತಿಲ್ಲಾ, ಒಂದೊಡವಿಲ್ಲಾ! ಇಡ್ಸೂದಿಲ್ಲಾ ತೊಡ್ಸೂದಿಲ್ಲಾ! ಮುಂಜಾನಿಂದ ಸಂತನಕಾ, ಟಿಸಿಟಿಸಿ ಮಾತೇ, ದರಿದ್ರಗೋಳು;

ಕಾವೇರಿ:—ಹೌದವ್ವಾ ನಾವು ದರಿದ್ರು, ನೀ ಶ್ರೀಮಂತಿ ಇದ್ದೀದಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟೇ ಸಂತೋಷವ್ವಾ ನಮಗ.

ರಮೆ:— ಎಷ್ಟ್ಯಾತ್ರ ಬೆಳಸ್ತೀರದು, ಮುಂಜಾನೆಲ್ಲೂ ಝುಗಳ ಸಿಕ್ಕಿ-ಲ್ಲೇನು ಭಾಂವಿಮ್ಯಾಲೆ, ನಾ ಶ್ರೀಮಂತೆಂತ ಹೇಳ್ಕೊಳ್ಳಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ನೇನು ನಿಮ್ಮುಂದ, ನಾ ಹೀಂಗೇ ಹೋಗಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಅವರ ಮುಂದ.

ಕಾವೇರಿ:--(ಅಳುತ್ತ) ಹೇಳಹೋಗ್ತಾಯಿ ನೀ ಬರೇ ಮಾತಾಡ್ತೀದೀ ಅವಾಂ ನಾಕ ಹೊಡ್ತಾನು ಅಷ್ಟೇ?

ರಮೆ:— ಅ-ತ್ರ, - ಮು-ತ್ತು ಸು-ರಿ-ಯೂ-ದಿ-ಲ್ಲ. (ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು.)

ಕಾವೇರಿ:— ದೇವ್ರ ನನ್ನ ಕಂಣ್ಯಾಕ ಮುಚ್ಚುವಲ್ಲೆಪ್ಪಾ! ಛಡಕ್ನೇ, ಈ ಬಡತನ ಸಂಸಾರ, ಪ್ಯಾಲಿ ಸಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಡಿಂದ ಹೊಡ್ಸಿ-ಕೊಂಬೋದು.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— (ಒಳಗೆ ಬಂದು) ಏss ಥೂ-ಥೂ-ಥೂ ಏನರಿಷ್ಟ ತನಾನss ಇದು, ಮರ್ದಮುಂದ ಕೂತು ಅಳ್ತೀ ಯಾಕ?

ಕಾವೇರಿ:—ಗಂಡನ್ಕಡಿಂದ ಹೊಡ್ಸತಾಳಂತ್ರೀ, ನಂದೇನದ ಮನ್ಯಾಗ ಕೂಳ್ಪಡಿಲಿಕ್ಕಿದ್ದೀನಿ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:—........ಕಲ್ಲೊಗದು, ಮಾರಿಗೆ ಸಿಡ್ಸಿಕೊಂಡ್ರಂತ. ಆದರ ಸಂಗ್ತಿ ಮಾತರ ಯಾಕ ಆಡ್ತೀ, ನೀನೇ ಸುಮ್ಮಿದ್ದ ಬಿಡು. ಏಳು ಛಡಕ್ನೆ ಮೈ ತೊಳಕೋ. ಭೀಮಾಚಾರ್ಗೆ ಊಟಕ್ಹೇಳ್ಬಂದೀನಿ,

ಕಾವೇರಿ:— ಯಾಕ? ಇವತ್ತೇನು?

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆಕಿ ಶ್ರಾದ್ಧಲ್ಲss ಇವತ್ತ, ಇಷ್ಟೊತ್ತನಕಾ ನೆನ್ಪೇ ಆಗ್ಲಿಲ್ಲಾ, ಏಳೇಳು, ಛಡಕ್ನೆ ಮೈ ತೊಳಕೋ.

ಕಾವೇರಿ:— ಅದೆಲ್ಲಾ ಸರಿss, ಮನೀ ಒಳಗ ಒಂದ ಸಾಮಾನಿಲ್ಲಾ, ಇವೀಸ ಹುಳಕ ಹುರಳೀ ಬ್ಯಾಳಿ, ಒಂದೆರಡಸೇರ್ನಷ್ಟು ಜ್ವಾಳಿರಬೇಕು, ಇನ್ಯಾಕ್ಯಲಿಷ್ಟು ತಿರಿವಿಕೋಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಬೆಲ್ಲಂತೂ ಹದ್ನೈದ್ದಿ ವ್ನಾತೂ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಾ, ಕಾಳಿಲ್ದೆ ಒಗ್ಗರ್ಣೆ ನಡ್ದೇನಡ್ದದ, ಶ್ರಾದ್ಧಾ ಅಂದ್ಬಳಿಕ ಅಕ್ಕಿ, ತುಪ್ಪಾ, ಸಕ್ರುರೇ ಬ್ಯಾಡss ಅದರ್ಾಗ ಭೀಮಾಚಾರ್ಗೆ ಬ್ಯಾರೆ ಊಟಕ್ಹೇಳೀರಿ,

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಎಂಥಾ ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ಬಂತಲ್ಲss ನನ್ಗ, ತುಪ್ಪಿದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲೇನ ಮನ್ಯಾಗss.

ಕಾವೇರಿ:— ಖೋಲೀಒಳ್ಗ ಒಂದರ್ಬಿ ಒಳ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ಸಜ್ಗೀ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಇದ್ದಿದ್ದಿಷ್ಟೂ ತುಪ್ಪಾಹಕ್ಕೊಂಡು, ನಾ ಪುರಾಣ್ಕ ಹೋದಾಗ, ಒಲೀ ಮುಸ್ರೀ ಮಾಡಿ, ಸಜ್ಗೀ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ತಿಂದ್ಬಿಟ್ಟಾರ!!

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಶ್ರಾದ್ಧಾತಾಗೂ ಹೊತ್ಬಂತಲ್ಲs. ಅಕ್ಕಿಲ್ಲಾಂತೀದಿ, ಬ್ಯಾಳಿಲ್ಲಾಂತೀದಿ, ಮೊದಲೇ ಅರಿಷ್ಠ ಸೇರೇವ ಮನ್ಯಾಗ, ಶ್ರಾದ್ಧಾ-ಪಕ್ಷಾ, ಬಿಟ್ರಂತೂ ತೀ-ರೇ ಹೋತು.

ಕಾವೇರಿ:— ಮನ್ಯಾಗೇನವ, ಏನಿಲ್ಲಾ, ವಿಚಾರ್ಮಾಡಿ, ಅಂಥಾ ಬ್ರಾಮ್ಹಣ್ಗ ಹೇಳ್ಬೇಕೋ ಇಲ್ಲೋ, ಲಿಸಿಂಗ್ಸೀ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ರ......

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಅದೆಲ್ಲಾ ಆತಲ್ಲಾ, ವೆಂಕೂಬಾಯಿ ಮನ್ಯಾಗ, ಕಡಾ-ತಗೊಂಡ್ಬಾ, ನನ್ನ ಕಡ್ದರೂ ಒಂದ ಪೈ ಸಿಗೂದಿಲ್ಲಾ.

ಕಾವೇರಿ:—ನಾನರೇ ಏನ್ಮಾಡ್ಲೀ, ನನ್ಕಡದ್ರೂ ಕಡಕ್ಹೋಗೂದಿಲ್ಲಾ, ಉಳ್ಕೀದವರನ್ಕಾ ಕೊಡೂದೇ ಇಲ್ಲಾ, ಕೊಟ್ರ ಅದೇ ವಂದ ಕಾಶಿ, ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ಹೋಗೂದ ಅಕೀ ಮನೀಗೆ, ಅಕೀ ಗಂಡ್ನೂ ಒಂದಥರಾದರೀ ಸ್ವಭಾವದವಾ, ಗುಂಯಿ ಗುಂಯಿ ಮಾಡ್ಕೋತ ಥಡಕ್ನೇ ಏನಾರೇ ಅಂದಗಿಂದಾನು. ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯೀ, ತಾ ಒಯ್ಸ್ಲಕ್ಕಷ್ಟೇ, ಇಸಿಗ್ಗ ಮಿಸಿಗ್ಗ ಸಾಸ್ವೀ ಅಂತ ವಯ್ದಾಳ, ಮೆಂಥೀ ಅಂತಾಳ, ನನ್ವ್ಯಾಳ್ಯಾಕ್ಕ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ರೂ ಆಗೂದಿಲ್ಲಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಹೌದs ಈಗೇನ್ಮಾಡಂತೀ ಹಂಗಾರ, ಬ್ರಾಮ್ಹಣಗ್ಹೇ-ಳ್ಕೊಂಡ ಕೂತೀನಿ, ಆರ್ತಾಸ್ಹೊತ್ತಾಗೇದ........ರಾಘ್ಯಾ ಹೋದ್ನೇನ ಹೊರ್ಗs.

ಕಾವೇರಿ:— ಮನ್ಯಾಗನ್ಕಾ ಇಲ್ಲೋ್ನೀಡ್ರಿ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಒಡ್ತನಾ, ಮ್ಯಾಲೆ ಬ್ರಮ್ಹೋತಿ!! ಅವನೇ ಶ್ರಾದ್ಧಾ-ಮಾಡೋಂವ,ಏನ್ಮಿಂದ್ಬರ್ತಾನೋ ಏನೋ? ಅಂಗ್ಡ್ಯಾಗ!! ಕಷ್ಟಾ ಮಾಡ್ಸಿಗೊಂಡು ಬಂದ್ರೂ ಬಂದೇ ಬಂದಾ? ಏನ್ನನ್ನ ಸಂಸಾರಾತು.

ಕಾವೇರಿ:— ಮೊದಲ ಇಂದಿನ್ವಿಚಾರ ಮಾಡ್ರಿ, ಎಲ್ಲಾ್ಯರೆ ಸಾಲಾತಗೀರಿ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಸಾಲಾ ಅನ್ನೂಣಾs ಒತ್ತೀss, ಅಂತಾರ್s. ಏನ್ಮಣ್ಣದ ಇಡ್ಲಿಕ್ಕೆ, ಜೀವಾ ಒತ್ತೀ ಇಟ್ರ ಸರಿ ಜೀವಾ !!

ಕಾವೇರಿ:— ಮೊನ್ನೆ ರಾಯರ ಮುನ್ಯಾಗ ಕೊಟ್ಟದ್ದು, ಎರಡ್ಮೊಡ್ಡ ಹಂಡೇಇಟ್ಟು, ನಾಲ್ಕಾರ ರೂಪಾಯಿ ತಂಗೊಂಡ್ಬರ್ರಿ. ಇಂದಿನ್ಕೆಲ್ಲಾಸಾಗ್ಲಿ,

ವೆಂಕಣ್ಣ:— (ತಲೆಬಾಗಿಲು ಕಡೆಗೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ, ಆನಂದದ ಕಿರುಕಳೆಯಿಂದ) ರಾಘ್ಯಾ ಅಲ್ಲೇನವಾ, ಶ್ರಾದ್ಧ ಇದ್ದದ್ದು ಗೊತ್ತದ ಕಾಣಸ್ತದ್ನೋಡು ! ಕೈಯ್ಯಾಗ ಏನೇನೋ ಹಿಡ್ದಿಲ್ಲs !!

(ಕೆಲವು ಪುಡಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಘೂನು ಬರುವನು.)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಸಾಮಾನಾ ತಂದೇನೋ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕs?

ರಮು:— (ಹಸಿದ ಹುಲಿಯಂತೆ ಬಂದು, ಅವನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾs ತಂದೀರಿಲ್ಲೊ?

ರಾಘು:— ಇಕಾ - ಇದು.... ಚಹಾ ಪುಡಿ,

ರಮು:— ಸಕ್ರಿ ?.... ಬಿಸ್ಕೀಟು ?

ರಾಘು:— ಒಂದೇ ಶೇರು ಸಕ್ರೀ ತಂದೀನಿ. ಇದು ಬಿಸ್ಕೀಟು.

ರಮು:— ಹೂಂ. ಲೆಖ್ಖಾ ಹೇಳ್ರಿ ಮೊದಲ.

ರಾಘು:— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಒಳ್ಗ ನಡೀಯುs ಹೇಳ್ತೀನಿ.

ರಮು:— ಮೊದಲ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡ್ರಿ. ಎಲ್ಲಾs ಗೊತ್ತದ ನನಗ (ಅನ್ನುತ್ತ ಹೋಗುವಳು.)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಅವಾ ಯಾಕ ಸಂಸಾರಕ್ಕ ನೆರವಾದಾನು .... ಮಗ್ಗ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತೇನೋ— ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ತಂದಾಂತೀನಿ .... ಚಹಾ ತಂ-ದಾ-ನ-ಚ-ಹಾ- ರಾಘ್ಯಾ ಶ್ರಾದ್ಧೋ ಇವತ್ತ !!

ರಾಘು:— ಯಾರ್ದಪಾ ಮತ್ತ ?

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ನಂದ ಇದ್ಧಾಂಗೇ! ನಿನ್ನ ಲೀಕುಟ್ಟಾ !! ನಿನ್ನಾ-ಯೊದೋ, ಮನ್ಯಾಗ ಒಂದ್ಸಾವಾನಿಲ್ಲಾ, ತಗೊಂಬ್ಬಾರಪಾ ಎಲ್ಲ್ಯಾರೆ.

ರಾಘು:— ನನಗ್ಯಾರು ಕೊಡ್ತಾರಪಾ........

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆ ಹೊಲ್ಸ ಪುಡೀ ತರ್ಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕೊಟ್ರು.

ರಾಘು:— ಅ-ಕೀ-ನೇ-ಕೊ-ಟ್ಟ-ದ್ಲು.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಅಲ್ಲೇ ಇಸ್ಕೊಂಡು ಇಂದಿನ ಕೆಲ್ಸಾ ಸಾಗ್ಸಪಾ, ನಾಳೆ ಮತ್ತ ಕೊಡೋಣಂತ.

ರಾಘು:—ಆದೇನಾಗದ ಮಾತಪಾ, ನೀಏನ, ಹಿಂದಾಗ್ದ ಕೊಡೊಂ-ವಲ್ಲ ಬಿಡೂಂವಲ್ಲಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:—ಇಲ್ಲೋ....ಕೊಡ್ತೀನೋ, ಶ್ರಾದ್ಧ ಘಾತ ಆಗ್ತದೋ....

ರಾಘು:— ಆದ್ರ ಖರ್ಚ ಉಳೀತದೇಳ, ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲ್ಯಾರೆ ತಗೊಂಡ್ಬಾ. ನನಗಂತೂ ಎಲ್ಲ್ಯೂ ಶಿಗೂದಿಲ್ಲಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ನಾ ಬಾಜಾರ್ದಾಗ ಅಡ್ಯಾಡು ಹಾಂಗಿಲ್ಲೋ, ನಿನ್ನ ಲಗ್ನದ ಸಾಲಾನೇ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೂತದ, ಬಡ್ಡೀ, ಬಾಚಿ, ಎಷ್ಟಾ-ಗೇದೋ ಏನೋ, ದೀಡ ವರ್ಷಾತು !!

ರಾಘು:— ಅದೆಲ್ಲಾ ನನ್ಗ ಹಚ್ಚಬ್ಯಾಡಪಾ, ಅವ್ವಾ, ತೀವ್ರ ಅಡ್ಗೀ ಮಾಡು, ನೈವೇದ್ಯಾ ಪೈವೇದ್ಯಾ ಅಂದ್ರ ಕೇಳಾವಲ್ಲಾ! ಇವತ್ತ, ನಿದ್ದೀ ಮಾಡಿ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗ್ಹೋಗ ಬೇಕಾಗೇದ, (ಹೋಗುವನು).

ವೆಂಕಣ:— ಭ್ರಷ್ಟ ರಂಡೇಗಂಡಾ, ಶ್ರಾದ್ಧಾ ಸಹಿತ ಬಿಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದಾ? ಏss ಏನ್ಮಾಡ್ಲೇ ಇನ್ನ.

ಕಾವೇರಿ:—. ಏನ್ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್ರಿ, ಇನ್ನಿಷ್ಟ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಕಲಸರಿ, ಮಗ್ಗ ಜಿಗಜ್ಜಿಗದು ಜಿಗಜ್ಜಿಗದು, !!

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಏ, ಚಾಷ್ಟೀ ಮಾಡ್ತೀ ಅಲ್ಲ s s, ಶ್ರಾದ್ಧದ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನ ಶ್ರಾದ್ಧ ಆಗ್ಲೀ ಅಂಥಾಂಗ ಮಾತಾಡ್ತೀದಿ.

ಕಾವೇರಿ:— ಹಾಂಗಾರ ಇದ್ದದ್ದೊಂದು ಹಂಡೇ ಮಾರ್ರಿ, ಇಲ್ಲ s ವತ್ತೀ ಇಡ್ರೀ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಉಪಾಯ್ನೀ ಇಲ್ಲಾ ತೊಗೊಂಡ್ಬಾ.

(ಕಾವೇರಿಬಾಯಿಯು ಮರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಳು)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಮಗಾ! ಮಗಾ!! ಇಂಥಾ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದ್ರು s ಉರ್ಲಹ-ಕ್ಕೊಂಡ ಸಾಯೂದೇ, ಅಳೂ ಮಕ್ಕಳ್ಕೈಯಾಗ, ಒಂಚೂರ ಬೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟೇನಂದ್ರ ಇರೂದಿಲ್ಲಾ, ಇವರ ಚಹಾ,........ಇವರ ಸಕ್ರೀ......! (ಕಾವೇರಿಬಾಯಿಯು ಉಸರ್ಗರಿಯುತ್ತ ಹಂಡೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಳು, ರಮೆಯು ಆತುರದಿಂದ ಬರುವಳು.)

ರಮೆ:— ಆ ಹಂಡೇ ಎಲ್ಗೆ ಒಯ್ತೀರಿ? (ಅವಸರದಿಂದ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು)

ಕಾವೇರಿ:— ಬರೂಮುಂದs ಸಾಮಾನಾ ತಗೊಂಡೇ ಬರ್ರಿ, ಒಂಚೆ-ಕ್ಕೀಚೂರಿಲ್ಲಾ ಮನ್ಯಾಗ, ನನ್ಹೆಣಕ್ಕ ಹಸೀ ಬಸಿಯೂ ಕಟ್ಗೀ ತರ-ಬ್ಯಾಡ್ರಿ, (ರಮೆ ರಾಘೂ ಬರುವರು)

ರಮೆ:— ಹಂಡೇ ಮಾರ್ಲಿಕ್ಕೆ ಒಯ್ತಾರಂತ,

ರಾಘು:— ಶ್ರಾದ್ಧs ಇವತ್ತ.

ರಮೆ:— ಹಂಡೇದ ಶ್ರಾದ್ಧ!? ಇದ್ದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಮಾರಿ, ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕಿಟಗೊಂಡ್ರ, ನನ್ಸಂಸಾರಕ್ಕ ಮಣ್ಣ ಹರಿವೇನು? ತಾಯೀ ಶ್ರಾದ್ಧಾಗ್ಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲಾ, ಹಂಡೇದ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಾಣ್ಸತದ!! ಸೀವ್ಹಿಡದು ಜಗ್ಗತೀರೋ, ನಾನೇ ಜಗ್ಲೀ?

(ಕಾವೇರಿಯು ಹಂಡೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಗಂಡನ ಹೆಗಲಿಗೆ ಇಡುವಳು. ರಮೆಯು ಜಗ್ಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವಳು)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಲುಚ್ಚಾ ಸೂಳೀಮಗನ! ನಿನ್ಹೋಣ್ತಿ ದೌಲತ, ನೋಡ್ಕೋತ ನಿಂತೀದ್ಯಾ?

ರಾಘು:—ಅಪ್ಪಾ!! ನನ್ಗ ಬೈತ ಬರಬ್ಯಾಡ್ಕೋಡಿನ್ನ ಆಕೀ ಇದಿರ್ಗೆ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಸೂ....ಮಗನ, ಪೈ ಪ್ರಾಪ್ತಿಲ್ಲಾ.... ನಾಚಿಗ್ಗೆಟ್ಹೋಣ್ತಿ.

ರಾಘು:— ಹಾಂ! ಅಪ್ಪಾ, ಆಕೀಗಬೈಬ್ಯಾಡ್ಕೋಡು, ಆಕೀಗೆ ಬೈಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರನೇ ಇಲ್ಲಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಈಮನೀ ಒಳ್ಗ ಇರ್ಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ್ಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಲ್ಲ. ನಡ್ರಿಹೊರಗ, ಕೂಳ್ಯಾಸೂ........ಮಕ್ಕಳ್ರು. ನನ್ಸಂಸಾರಾ ಬಿರಗಾಳ-ಗ್ಹೊಡದ್ರಿ ರಾಮಾ—ರಾಮಾ........ (ನಿಟ್ಟುಸುರಿಕ್ಕುತ್ತ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವನು. ರಮೆಯು ಹಂಡೆಯನ್ನು ಕೋಟಡಿಗೆ ಒಯ್ಯುವಳು. ರಾಘು ಗುಣಗುಟ್ಟುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವನು, ಕೂಸು ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕಾವೇರಿಬಾಯಿಯು ಹೊಡೆಯ ಹತ್ತುವಳು.)

ಕಾವೇರಿ:— ಸುಡ್ಲೀ ನಿಂನರೆ ಯಾಕ್ನಾಯವಲ್ಲೀ, ದೇವ್ರು, ಭಡಕ್ನ ನನ್ನ ಕಣ್ಣರ ಮುಚ್ಚು, ಇಲ್ಲಽ ಈ ಸಂಸಾರ್ದ ಹರಕರೇ ಮುಚ್ಚು,

(ಮೆಲ್ಲನೆ ಪರದೆ ಇಳಿಯುವದು)

ನೋಟ ೨.

ಸ್ಥಳ:— ನಡುಮನೆ.

(ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ದರ್ಭದಿಂದ ಪವಿತ್ರದುಂಗುರವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವರು. ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಥಾಲಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಂತ್ರಪಠಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆಚೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಡಿಗೆಗಳು.)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಯಾಲಕ್ಕಿ ಪುಡಿ ಹಾಕs, ಮರ್ತೀಮತ್ತs ಜಗಲೀ ಪ್ಯಾಲದ ನೋಡು. ಚಿತ್ತ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಇರ್ಲಿ, ಮೊನ್ನೀಹಾಂಗ ಪಾಯ್ಸಕ್ಕ ಒಗ್ಗರ್ಣಿ ಕೊಟ್ಟೀ. (ನಡುನಡುವೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಲುಹೆ ಕೊಡುತ್ತ ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸುತ್ತಲಿರುವರು. ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ತಮ್ಮಣ್ಣನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಥಾಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಯಾಕೋ ತಮ್ಮಣ್ಣಾ ನೀಬಂದಿ ಊಟಕ್ಕ!! ಬಾಬಾ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ಬಡಕೊಂಡ್ನು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ:— ಎಲ್ಲೆ ಬಡಕೊಂಡದೋ ಏನ್ರಿ, ನನಗೇ ಹೋಗಂದಾ....

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಆ....ತ....ಬಾ. ವಿಶೇಷ ಅದ ಏನೋ ಹೋಗ್ಯಾನ. ನೆಟ್ಗಾತ ಕೂಡು, ಕರ್ತಾನು ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿ, ಬ್ರಾಮ್ಹಣ್ಣಾ ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿ, ನೆಟ್ಗಾತ ಕೂಡು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ:— ಶೇದೂ....ದಿಲ್ಲ....ರೀ, ಆಚಾರ, ಸುಮ್ನೀ ಅಂತೀರಪಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಅಲ್ಲೋ ರ-ಂ-ಡೇ-ಗ-ಂ-ಡಾ, ಈ ಜುಲಪಿ ಯಾಕ ಹಂಗಾರ. ಹೇಳ್ಬ್ಯಾಡಾ, ಗೊತ್ತದ ನಿಮ್ದೆಲ್ಲಾ, ಎಡಗೈ ಮುಂದ ಮಾಡೂದ ಬಿಡೂದಿಲ್ಲಾ, ಮ್ಯಾಲೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರಾ, ಡೌಲು!! ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನ್ತನದವ್ರೀ ನೀವೆಲ್ಲಾ, ಆತು, ಅವರ್ನ ನರಕದಾಗ ಹಾಕತೀರಿ ಆತು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ:— ಛಲೋ ಕನೆಕ್ಶೆನ್ನ ಅದರೀ ಆಚಾರ, ನಾವು ಜುಲ್ಪೀ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡ್ಲೀ ನರಕದಾಗೇ ಬೀಳ್ತಾರೇನ್ರಿ?

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ನಿಂಭಾಷಾ ತಿಳಿಯೂದಿಲ್ಲಪಾ ನಮಗ, ದೊ-ಡ್ಡ-ವ-ರಾ-ಗೀ-ರಿ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ:— ನೀವು ಹಿರೇರ್ರಿ, ಬೇ-ಖಾ-ದ್ದ-ನ್ರಿ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಅನಿಸಿಕೊಂಬೂ ಅವ್ರ ನೀವು, ಆಕಾಲ್ಪೋತೋ........ ನಿಂದಿನ್ನಾ ನೂರ್ಪಾಲ್ಗೆ ಬೇಕ ತಮ್ಮಣ್ಣಾ, ಜುಲ್ಪೀ ಬಿಡ್ಲೀ ಏನ್ಮಣ್ಣೀ ಮಾಡ್ಲೀ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೇಳ್ದಲ್ಲೆ ಕೂಳ್ಗಿರೇ ಹೋಗ್ತೀ, ನಮ್ಗೊಲ್ಯಾ.... ರಾಘ್ಯಾ, ಸಾಯ್ತೀನೀ ಅಂದ್ರು .... ನಂದೊಂದು ಮಾತ ಕೇಳೂದಿಲ್ಲಪಾ.

ಕಾವೇರಿ:— (ಒಳಗಿನಿಂದ) ಹೂಂ, ಸಾಕ ಬಿಡ್ರಿನ್ನ, ಬಂದ ಬಂದವ್ರ ಮುಂದ, ಬಂದ ಬಂದವ್ರ ಮುಂದ ಏನದು, ತಪ್ಪೇಲ್ಗೆ ನೀರುಗ್ಗೇಳ್ರಿನ್ನ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:—ಆತ ೩ ಆತು, ಚಡ್ತೀ, ತುದಿಗೆ ಗಂಟ್ಹಾಕಿದವನೇ ಎದ್ದೆ, ಎಷ್ಟಭಿಮಾನ್ನೋಡೋ ತಮ್ಮಣ್ಣಾ, ಮಗಾ ಕುತ್ಗೀ ಹಿಚಕಿದರೂ, ಮಂದೀ ಮುಂದ್ಹೇಳ್ಬಾರ್ದು. ತಮ್ಮಣ್ಣಾ, ಬಸ್ಗೀ ಅಂತ್ಹೇಳಪಾ, ಆ ಹೊಲ್ಯಾ! ರಾಘ್ಯಾಗ, ಇವತ್ತರೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಬಾಣಾ ಬಡ್ಕೋಬ್ಯಾಡಾ ಅಂತ್ಹೇಳು, (ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ದರ್ಭೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಬಳಿದು ರಾಮಾ- ರಾಮಾ- ಅನ್ನುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೊರಟರು.)

ತಮ್ಮಣ್ಣ:— ರಾಘೂ, ರಾಘೂ, ರಮಾಬಾಯ್ರ ರಾಘೂ ಇಲ್ಲೇನ್ರಿ (ರಾಘೂನು ಬರುವನು.)

ರಾಘು:— ಏ- ಸೂ........ಮ-ಗ-ನ ನಿನ್ನ ನೈವೇದ್ಯೇನೋ ನಮ್ಮಲ್ಲೆ, ಪವಿತ್ರ್ರಾದ್ದು, ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಹಂಗಾರ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ:—ಕಂತ ಕಳ್ಕೊಂಡೇನು ಇವತ್ತ, ಒಂದನೇದ್ದೊ ಎರ್ಡನೇದ್ದೊ.

ರಾಘು:— ಎರ್ಡನೇ ಮುದ್ದತು ಐಥಾ (ಅವಿಧವಾ) ನೋಮಿ ಅಲ್ಲೇನು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ:— ಕಂತ ಕಳ್ಸಲಿಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸಪೆನ್ಸ ಬೇಕಾಗೂದೇ ಇಲ್ಲಾ, ಎಂಥಾ ಸೋವಿ ಮಾಡ್ಬಿಟ್ಟಾರ ನೋಡು,ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು, ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಕೋರ್ಟಿನ್ಂದ ರಿಟಾಯರ ಆದವರ ಹೆಸರ್ಗೊಂಡು, ತಿಲಾ, ದರ್ಭಾ, ಯವಾ, ಸೊಟ್ಟ ಕೈಯ್ಯಿಂದ ಒಂದ ಪಾತ್ರ್ಯಾಗ ಬಿಟ್ರಾತು, ಕಂತ ಮುಟ್ತೇ ಹೋಗಿ.

ರಾಘು:—ಏ, ತಮ್ಯಾ, ಶಗಣಿ ತಿನ್ನೂದು ಇದೇ ಧಂದೇದಿಂದ, ಮತ್ತ ನಿಂದಾ ಮಾಡ್ತೀ, ತಿಂಧ್ಗೊರ ಬೀಳೂತನ್ಕಾರೇ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡು.

ತಮ್ಮಣ್ಣಾ:— ರಾಯರ ಮನೀ ಆ....ಗಿದ್ರ, ಸ್ತುತಿಮಾಡ್ತಿದ್ದೆ. ಒಳಗ ಕಾಲಿಟ್ಟಕೂಡ್ಲೇ, "ರಾಯ್ರು, ನಿಮ್ಮನೀ ಇಂದ್ರಭವನಾ, ಅನಬೇಕು, ಊಟಕ್ಕ ಕೂತಕೂಡ್ಲೇ ಆಹಾ - ಹಾ - ಹಾ- ರಾಯ್ರು ಅಡಿಗಿ ಭಾಳ ದಿವ್ಯಾಗೇದ, ಪಿತೃಗಳು, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದೊಳಗ, ನರ್ತನ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಹತ್ತ್ಯಾರ" ಇವೆಲ್ಲಾ ನಾಟ್ಕದ ಮಾತು ರಾಯರ ಮನೀ ರಂಗಭೂಮೀಮ್ಯಾಲೆ, ಆಕ್ಟಿಂಗಶೀರ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧಸ್ತಾವ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲೆ ಶಂಖ ಆಗ್ತಾವೋ.

ರಾಘು:— ಘೋಕ ಹೊಡಶ್ಯಾನೋ ನಿಮ್ಮಪ್ಪಾ, ಅಂದಲ್ಲೇ. ಇತ್ತಿತ್ಲಾಗ, ಪಾರಾಯಣಗ್ಯಾಂಗಬಿಟ್ಟು, ಪುರಾಣಗುಂಪ ಶೇರಿಯಪಾ.

ತಮ್ಮಣ್ಣಾ:— ಈವತ್ತರೇ ಒಂದಿವ್ಸ ನಾಲ್ಗಿ ಪವಿತ್ರ ಇರ್ಲಿ, ಪಾರಾಯಣದ ಹೆಸರು ತಗೋಬ್ಯಾಡ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪಾ, ನಾ ಬಂದಕೂಡ್ಲೇ ಶಂಖೋದಕ ಪ್ರೋಕ್ಷಣಮಾಡಿ, ಸನ್ನ ಪೂಜಾ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡ್ಯಾನ, ನೈವೇದ್ಯದ ಪಾಳೀ ನಿಂದ ಬಂದೀತು, ಏಳೇಳು.

ರಾಘು:— ಇದೆಲ್ಲಾ ಗಿಲಿಟುಸಾಕು, ಪಾರಾಯಣಕ್ಕ ಬರ್ತೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ:— ಉದ್ಗ್ರಂಥದವಾಲಿ ಹರದಾವಂತಲ್ಲೋ ?

ರಾಘು:— ಆರ್ಡರ ಕೊಟ್ಟುಬಂದೀನೀ ಈವತ್ತ, ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾತಂದಿಟ್ಟಿರತಾನ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಬಾಕೀ ವರ್ಗಣಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಘದ ನಿರ್ಜೀವ ಸಭಾಸದರಾಗ್ರಿ ದಯವಿಟ್ಟು.

ತಮ್ಮಣ್ಣಾ:— ಕೊಡ್ತೀನೇಳೋ, ಬಸ್ಗೋ ಭಡಕ್ನೆ ನಿಮ್ಮಅವ್ವಾ ತಿರಗಿ ಹೋದಾಳು.

ರಾಘು:— ನೀ ದೇವರ ಮನ್ಯಾಗ ಕೂಡು ಹಂಗಾರ.

(ತಮ್ಮಣ್ಣನು ಎದ್ದು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ರಾಘೂ ಕನ್ನಡಿ-ಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಿಳ್ಳುಹಾಕುತ್ತ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳ ತೊಡಗಿದನು.)

ರಮೆ:— (ಬಂದು ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಾ,) ಪ್ರಸನ್ನ ಆಗ್ರೆಲ್ಲಾ.

ರಾಘು:— ಪ್ರಸನ್ನಾ !! ಇದೇನ, ನಾಟ್ಕದ ಮಾತ್ಕದ್ದೀ ಏನು ?

ರಮೆ:— ಹೂಂ-ಸಾಕು, ಚಹಾದೊಳಗ ಉದ್ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡ್ರಿ, ಸಾಕ ಈ ಗಿಲಿಟು.

ರಾಘು:— ಇಲ್ಲs, ಖರ್ಚಾಗ್ಯಾವ, ಹಿಂದಾಗಡೆ ಕೊಡ್ತೀನೇಳು ಬಡ್ಡೀಹಾಕಿ,

ರಮೆ:— ಬಡ್ಡೀ ವ್ಯವಹಾರಾ ಮಾಡ್ಲ್ಯ ಇನ್ನ !

ರಾಘು:— ಅದು, ಕೆಟ್ಟ ಅಂತ ತಿಳಿದೀದೇನು.

ರಮೆ:— ನಿಂಮಂಥಾ ಜನ್ರಿಗೆ ಕೊಟ್ರೆ, ಬಡ್ಡೀ ಗಂಟೂ ಕೂಡೆ.... ಹೂಂ, ಇರ್ಲಿ, ನನ್ನ ರೊಕ್ಕಾಕೊಡ್ರಿ ಮೊದ್ಲ,

ರಾಘು:— (ಕೋಪಗೊಂಡು) ಈಗೇನ್ಮಾಡಂತೀದೆ ?

ರಮೆ:— ಆಹಾ ಹಾ ಥಾ, ಸಾಕ್ರೀ, ಈ ದರ್ಪಾ, ನಂದುಡ್ಡತಿಂದು ನನ್ನಮ್ಯಾಲೇ ಕಣ್ಕೇಸೀತಾರ ! ತರ್ರಿ ಮೊದ್ಲ.

ರಾಘು:— ಅಲ್ಲ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ್ರೇನು, ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ್ರೇನು

ರಮೆ:— ಹೌದ, ಗೊತ್ತದ ಎಲ್ಲಾ.

(ಹೊರಗೆ ಮಾಲೆಯುವನು ೨ದುಡ್ಡಿಗೊಂದು ಮಾಲಿ ಎಂದು ಕೂಗುವನು)

ರಮೆ:— ಮಾಲೀ ತಗೋಬೇಕು ತರ್ರಿ, ಮಾಲೀಯುವಾ ಹೋಗ್ಲಿ-ಕ್ಹತ್ಯಾನ, ನಿಂದ್ರಪಾ, ನಿಂದ್ರು.

ರಾಘು:— (ನಗುತ್ತೆ) ಏ, ರೊಕ್ಕಿಲ್ಲ !

ರಮೆ:— ಈ ದೇಶಾವರಿ ನಗಿ ಸಾ ಕ ಮಾ ಡ್ರಿ ೀ, ನನ್ನ ರೊಕ್ಕಾ-ಏನ್ಮಾಡಿದ್ರಿ.

ರಾಘು:— ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯಾದಿಂದ ಒಂ-ದ-ಪ್ಯಾ-ಕು,

ರಮೆ:— ನನ್ನ ರೊಕ್ಕದ್ಲೇನ ? ಅದ್ಹ್ಯಾಂಗ ತಿಳಿಯೂದಿಲ್ಲ ನಿಮಗ, ಹೆಂಡರ ರೊಕ್ಕದ್ಲೆ ತುಡುಗ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಶೇದಬೇಕೂ ಅಂತ ಯಾರ ಹೇಳ್ಯಾರ ನಿಮಗ ! ಹೂಂ, ಈಗ ಮಾಲಿಗೆ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡ್ರಿ ಮೊದ್ಲ.

ರಾಘು:— ಉರ್ಲಹಾಕು ನಾನರೇ ಏನ್ಮಾಡ್ಲಿ ?

ರಮೆ:— ಸಾಲಾ ತಗೀರಿ ಎಲ್ಲ್ಯಾರೆ, ನನಗೇನ ಹೇಳ್ತೀರಿ.

ರಾಘು:-ಬಾಯಮಾಡಬ್ಯಾಡಾ ಕೇಳಿ ಬರ್ತೀನಿಂದ್ರ, (ಹೋಗುವನು.)

ರಮೆ:— ನಾಚಿಕಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಬರೂದಿಲ್ಲೋ ಏನೋ ಇವರಿಗೆ. ನನ್ನ ಮನಿಯಿಂದ ತಂದ ರೊಕ್ಕದಮ್ಯಾಲೆ ಇವರ ಚೈನೀ ಸಾಗ ಬೇಕು, ಚೈನೀ.

ರಾಘು:—(ಬರುವನು ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಅವಸರದಿಂದ ಬಂದು)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ರಾಘಣ್ಣಾ-ಏ ರಾಘಣ್ಣಾ, ಒಂದಣೇ ಆದೆ ಏನಪಾ.

ರಾಘು:— ಇಲ್ಲಪಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಪಾಯ್ಸದ ವ್ಯಾಲೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕ್ರೇನೇ ಇಲ್ಲೋ, ಅಗ್ದೀ ಹರಕತ್ತಾಗೆದೋ. ಕಡೀಕ ಎರ್ಡುದುಡ್ಡರೆ.

ರಾಘು:— ನನ್ಕಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲಪಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:—ಎಲ್ಲಾರೆ ತಂದ್ಕೊಡೋ, ಸಕ್ಕ್ರಿಲ್ದೇ ಹ್ಯಾಂಗೊ?

ರಾಘು:— ಸಾಲಾಮಾಡಿ, ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡ್ಬೇಕೂ ಅಂತ ಯಾರ ಹೇಳ್ಯಾರಪಾ.

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಥೂ, ಭ್ರಷ್ಟ ಮುಂಡೇ ಮಗನ, ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು.
(ವೆಂಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೋಗುವರು.)

ರಮೆ:— ಹೂಂ-ಮಾಲೀಯವಾ ದೂರ ಹೋದಾನು ತರ್ರಿ.

ರಾಘು:— ತೊಗೊ, (ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ಕೈಮುಚ್ಚಿ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವನು. ಒಳಗಿನಿಂದ ರಾಘು Come-Soon ಕ್ಲಬ್ಬಿನ ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ಆತು, ಪ್ರೊಫೆಸರ ಬಂದಾರಂತ, ಹೂಂ, ಹೊರಡು, ಲಗು.)

ರಾಘು:— ವ್ಯಾಳ್ಯಾಆತು s, ನಮ್ಮನೀ ಮಂದೀನೆ ಇಂಥಾದಪಾ, ಎಷ್ಟೇಳಿದ್ದೆ, ಇವರ ಶ್ರಾದ್ಧಾ !! ಇವರ ಪಕ್ಷಾ!!

ವೆಂಕಣ್ಣ:— (ಬಂದು) ಏನಪಾ ಅದು ಅಭ್ರಾಟಾ, ದೇವರಬಂದ್ನೇ ನಮ್ಮೈವ್ಯಾಲೆ, ಏ, ರಾಘ್ಯಾ.

ರಾಘು:—ಹದ್ನೆಂಟು ಕೆಲ್ಸ ಇರ್ತಾವ ನಮಗ (ಕೋಟುಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಡುವನು)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಎಲ್ಗೆ ಹೋಗ್ತೀಯೋ, ಏ.

ರಾಘು:— ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ, ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ, ಕೆಲ್ಸ ಅದ,

ವೆಂಕಣ್ಣ:— ಶ್ರಾದ್ಧೋ, ರಾಘ್ಯಾ—

ರಾಘು:— ಎನ್ನೆಚ್ಚೇದೋ, ಎನ್ನೆಚ್ಚೇದಿ, (ಹೋಗುವನು)

ವೆಂಕಣ್ಣ:— (ತಲೆಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು) ಶ್ರಾದ್ಧಘಾತೋ ಶ್ರಾದ್ಧ ಘಾತಾ, ರಾಮಾ, ರಾಮಾ, ಎನ್ನನ್ನ ಸಂಸಾರ ಆತು. ಇವನ ಮುರಕ ವಿದ್ಯಾ, ನನ್ನ ಹರಕ ಸಂಸಾರ ಜೋಡಾಗೇದ, ರಾಮಾ ರಾಮಾ, ಸಾಕಪ್ಪಾ ಏನ ಜನಾ ಆತಪ್ಪಾ ಇದು-

(ಮೆಲ್ಲನೆ ತೆರೆಬೀಳುವದು.)

ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರಗಳು ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನೆಯವು.
ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವಲ್ಲ !

ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಟೀ ಡಿಪೋ,

ಬಾಗಲಕೋಟೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ "**ಕಾನನ ದೇವನ ಚಹಾ**" ಮತ್ತು ಸ್ಟೇನ್ಸ ಕಂಪನಿಯ ಆರೆಂಜಪೀಕೋ, ಪಿಕೋಫ್ಯಾನಿಂಗ್ಸ, ಕಾಫಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಠೋಕ ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆಯಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಧಾರಣೆಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ಟಾಕಿಸ್ಟ:— **ಕೆ. ಜಿ. ಗುಮಾಸ್ತೆ,**
ಬಾಗಲಕೋಟ (ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ)

ಉತ್ತಮ ಮಶಿಯ ಚೀಟುಗಳು.

ಸ್ಥಾಪನೆ:— ೧೯೧೬.

ಕಳೆದ ೨೦ ವರುಷಗಳಿಂದ ಜನತೆಯ ಆದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಕಂಪನಿಯು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀಲೀ ಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಜಾಂಬಳಿ ಮಶಿಯ ಚೀಟುಗಳು ಬಹಳ ಅಗ್ಗದರದಿಂದ ದೊರೆಯುವವು. ದರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದೇ ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಇಂಕ ಮ್ಯಾನ್ಯುಫ್ಯಾಕ್ಚರಿಂಗ ಕಂಪನಿ,
ಬಾಗಲಕೋಟ.

ದಿ ಪಾಪ್ಯುಲರ ಫೋಟೋ ಆರ್ಟ ಸ್ಟುಡಿಯೊ,

ಬಾಗಲಕೋಟೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ತರದ ಫೋಟೋಗಳು ತೆಗೆಯಲ್ಪಡುವವು ದರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಕ್ಷಮ ಅಥವಾ ಪತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಚನಗಿರಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ, ಬಾಗಲಕೋಟ. } ಆರ್ಟಿಸ್ಟ:— **ಟಿ. ಜಿ. ಹಳಾಳಿ.**

AMBER TIPS TEA.

ಅಂಬರ ಟಿಪ್ಸ್ ಚಹಾ.

ನೀವು ಅಂಬರ ಟಿಪ್ಸ ಚಹವನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಯಾಕಂದ್ರೆ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಚಹದ ಸಂಗಡಲೇ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕೂಪನ್ಸಗಳನ್ನು ಸಹ ದೊರಕಿಸಲು ಬರುವದು. ಒಂದು ಪೌಂಡಿನ ಡಬ್ಬಿ ಅಥವಾ ಪಾಕೆಟ್‌ದೊಳಗಿನ ಪ್ರಜೆಂಟ ಕೂಪನ್ಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದವರಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಿದ ಇನಾಮುಗಳು ಅವರವರ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

೧ ರೋ. ಗೋ. ರಿಷ್ಟವಾಚ (ಸ್ತ್ರೀಯರ ವ ಪುರುಷರ ಸಲುವಾಗಿ)
೨ ಒಂದು ಜೋಡು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಪ್ಪ ಬಸಿ.
೩ ಆಗಫಾ ಫೋಲ್ಡಿಂಗ ಕ್ಯಾಮರಾ.
೪ ಪಾರಕರ ವ್ಹಾಕ್ಯುಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಫೌಂಟನ್‌ಪೆನ್ (ಮಿಡಿಯಮ್)
೫ ರೇಶ್ಮೆಯ ೯ವಾರಿನ ೧ಪಾತಳ ಶೀರೆ ಅಥವಾ ೫ ವಾರಿನ ೧ಜೋ. ಪಾತಳ ಶೀರೆ.

ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಡರಿ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ೧೯೩೯ನೇ ಡಿಶೆಂಬರ ೩೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವದು.

ಬಾಗಲಕೋಟಿಯ ಏಜಂಟರು:—
ಜೀವಪ್ಪ ವೇಂಕಪ್ಪ ಬೆಂಗಳೂರ,
ಬಾಗಲಕೋಟ. (ಮಾರ್ಕೆಟ)

AMBER TIPS TEA
Co. Ltd,
Katha Bazar, BOMBAY.

B. T. KERUR & SONS,

Chemists & Drugists,

BAGALKOT.

Proprietors:-

K. B. KERUR BROS.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲತರದ ದೇಶಿ ವ ವಿದೇಶಿ ಪೇಟಂಟ ಔಷಧಗಳು ಯೋಗ್ಯಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

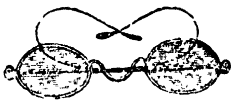

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ತಪಾಶಿಸಿ, ಉತ್ತಮ ನಂಬರಿಃ ಚಾಳೀಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ಇವುಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ಬಿ. ಟಿ. ಕೆರೂರ ಆಂಡ ಸನ್ಸ,

ಕೆಮಿಸ್ಟ, ಡ್ರಗಿಸ್ಟ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ ಮರ್ಚಂಟ್ಸ,

ಬಾಗಲಕೋಟೆ. (ಪಂಕಾ ಮಶೀದಿ ಹತ್ತರ)